

Kuntalaistutkimus 2024:

Inarin asukkaiden arviot kunnasta ja kuntapalveluista

Inarin valtuusto 20.3.2025

Marianne Pekola-Sjöblom

Kuntalaistutkimus 2024

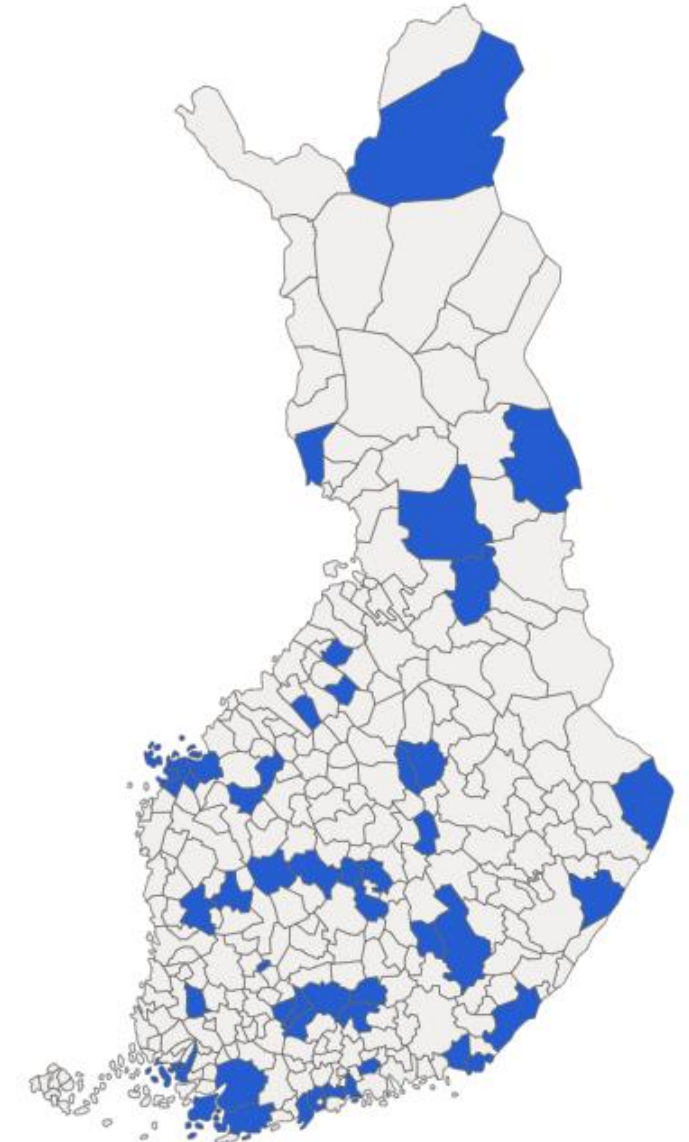

Jatkoa ARTTU2-, Paras-ARTTU- ja KuntaSuomi 2004 –tutkimusohjelmien kuntalaiskyselyille 1996, 2000, 2004, 2008, 2011, 2015, 2017 sekä Erilaistuva KuntaSuomi 2025 –tutkimusohjelman kyselylle 2020.

Kuntalaistutkimus 2024:

Tutkimuskunnat kuntakokoluokittain

Kuntakokoluokka (As.luku 31.12.2022)	Tutkimuskunnat (yht. 46)	Lkm
Alle 5 000 as.	Askola, Hirvensalmi, Ilomantsi, Keitele, Lappajärvi, Petäjävesi, Pielavesi, Puolanka, Rautalampi, Toholampi, Virolahti	11
5000 – 10 000 as.	Asikkala, Hattula, Inari , Kemiönsaari, Keuruu, Kitee, Oulainen, Parkano, Pudasjärvi, Säskylä, Virrat, Vöyri	12
10 001 – 20 000 as.	Hamina, Kankaanpää, Kuusamo, Lapua, Mustasaari, Naantali, Nivala	7
20 001 – 50 000 as.	Hollola, Kirkkonummi, Pirkkala, Raasepori, Raisio, Sipoo, Tornio	7
50 001 – 100 000 as.	Hämeenlinna, Lappeenranta, Mikkeli, Salo, Vaasa	5
yli 100 000 as.	Espoo, Jyväskylä, Turku, Vantaa	4

Taustatietoja inarilaisista vastanneista

Inarin otos 450, vastanneita 134 (30%)

Vuoden 2020 kuntalaiskyselyn otos 450 ja vastaajamäärä 171 (38%).

Inarin otos ja vastanneet eri tutkimusvuosina:

2024:	134/450	(30%)
2020:	171/450	(38%)
2017:	148/400	(37%)
2015:	168/400	(42%)

Sukupuoli:

Nainen	55 %
Mies	45 %

Missä osassa kuntaa asuu:

Kuntakeskuksessa/kirkonkylässä	46 %
Keskustan reuna-alueella	19 %
Haja-asutusalueella	35 %

Ikäluokka:

18-29 v.	6 %
30-39 v.	11 %
40-49 v.	5 %
50-59 v.	16 %
60-69 v.	34 %
70-79 v.	23 %
80+ v.	5 %

Koulutus:

Kansa-/peruskoulu	22 %
Ylioppilas, ammattikoulu tms.	28 %
Opisto-/koulutason tutkinto	27 %
Alempi/ylempi kk-tutkinto	23 %

Ammattiasema:

Johtava/ylempi/alempi toimihlö	12 %
Työntekijä	29 %
Yrittäjä/maatalousyrittäjä	7 %
Eläkeläinen	47 %
Opiskelija, työtön tms.	5 %

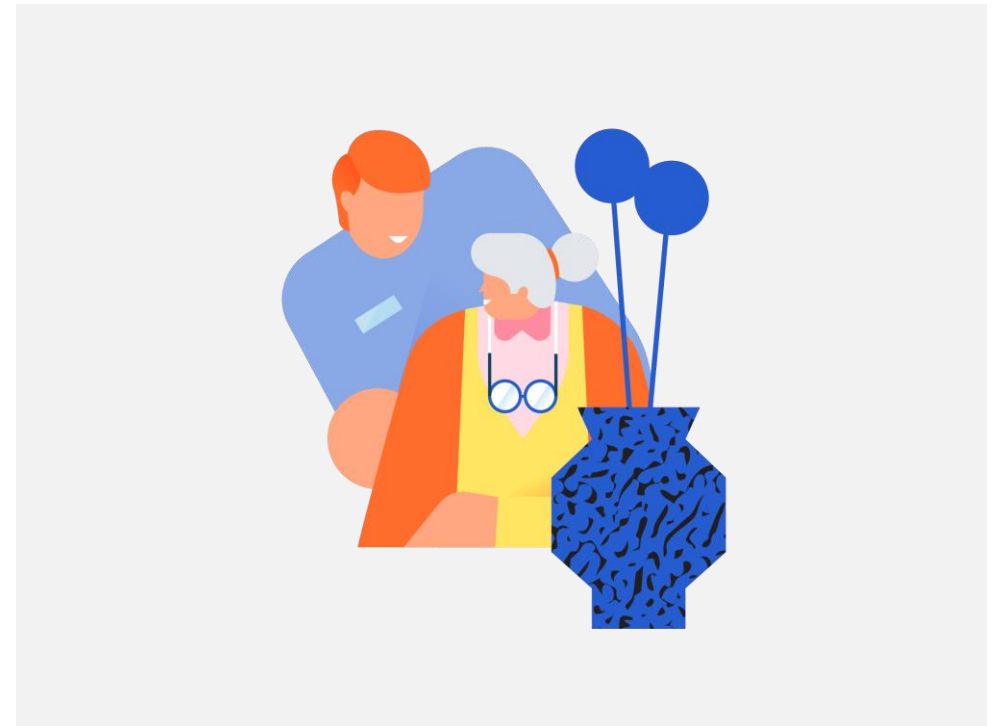

Inarilaiset ovat tyytyväisiä...

85 % tyytyväisiä nykyiseen elämäntilanteeseen

2020: 78 %

77 % pitää tämänhetkistä hyvinvointiaan hyvänä

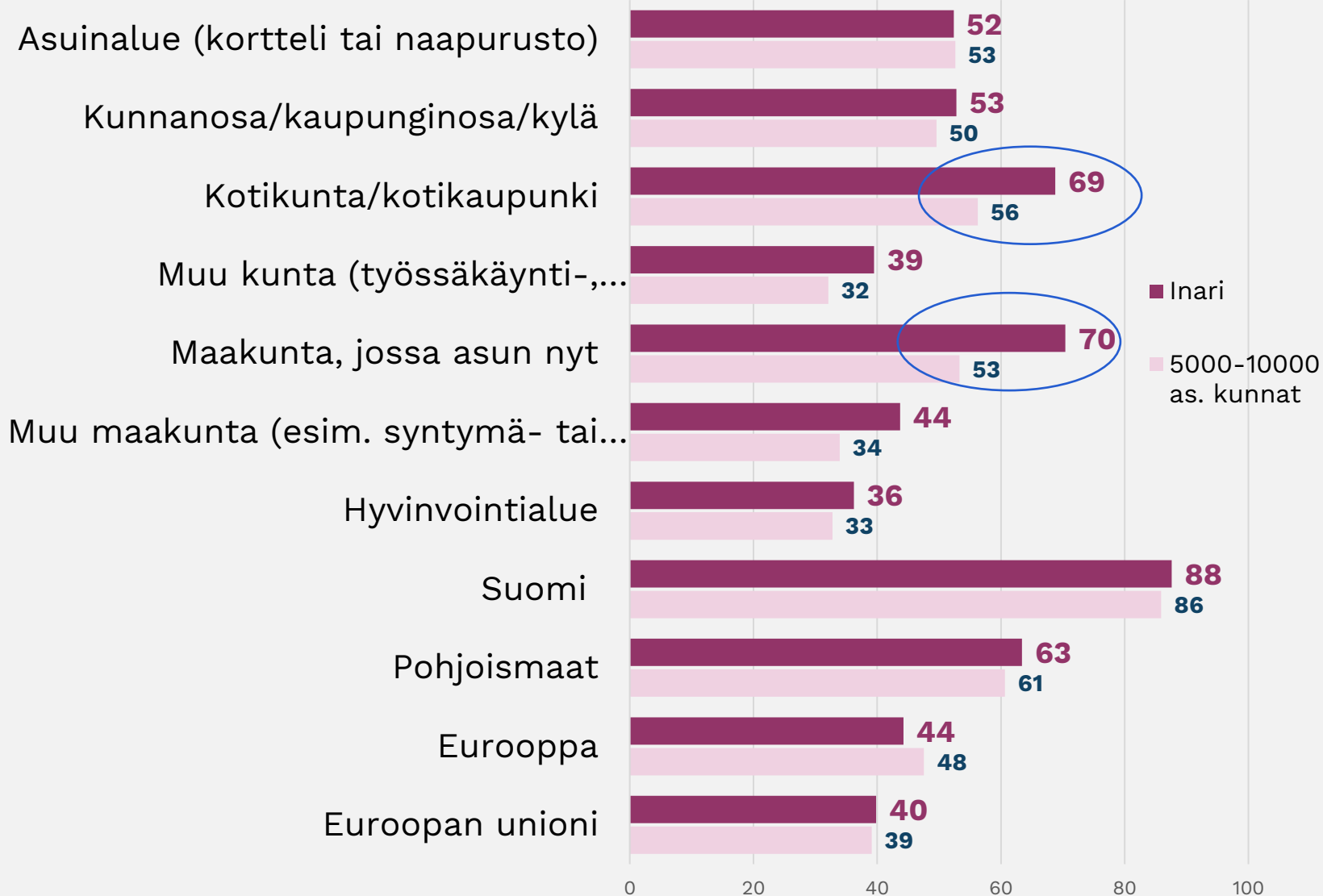
Kuntalaistutkimus 2024:

**Samaistuminen kotikuntaan ja
muihin alueellisiin kokonaisuuksiin**

Inarilaisten samaistuminen eri alueellisiin kokonaisuuksiin 2024

% vastanneista samaistuu melko/erittäin paljon. (n-max 134)

Vertailu samankokoisiin verrokkikuntiin.

Inarin top6:

(suluissa 2020)

1.	Suomi	88 %	(89%)
2.	Maakunta	70 %	(75%)
3.	Kotikunta	69 %	(71%)
4.	Pohjoismaat	63 %	(64%)
5.	Kunnanosa	53 %	(59%)
6.	Asuinalue	52 %	(51%)

Kotikuntasamaistuminen

(asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä voimakkaampaa samaistumista)

2015:	3,96
2017:	4,04*
2020:	3,94*
2024:	3,83 (sijalla 3)

*tutkimuskuntien korkein arvo

Kuntalaistutkimus 2024:

”Hyvä asua ja elää”

”Kuvittele tilanne, jossa kunnat kilpailevat keskenään siitä missä kunnassa tai kaupungissa on ”hyvä asua ja elää”. Miten arvioisit nykyisen kotikuntasi sijoittuvan kilpailussa?”

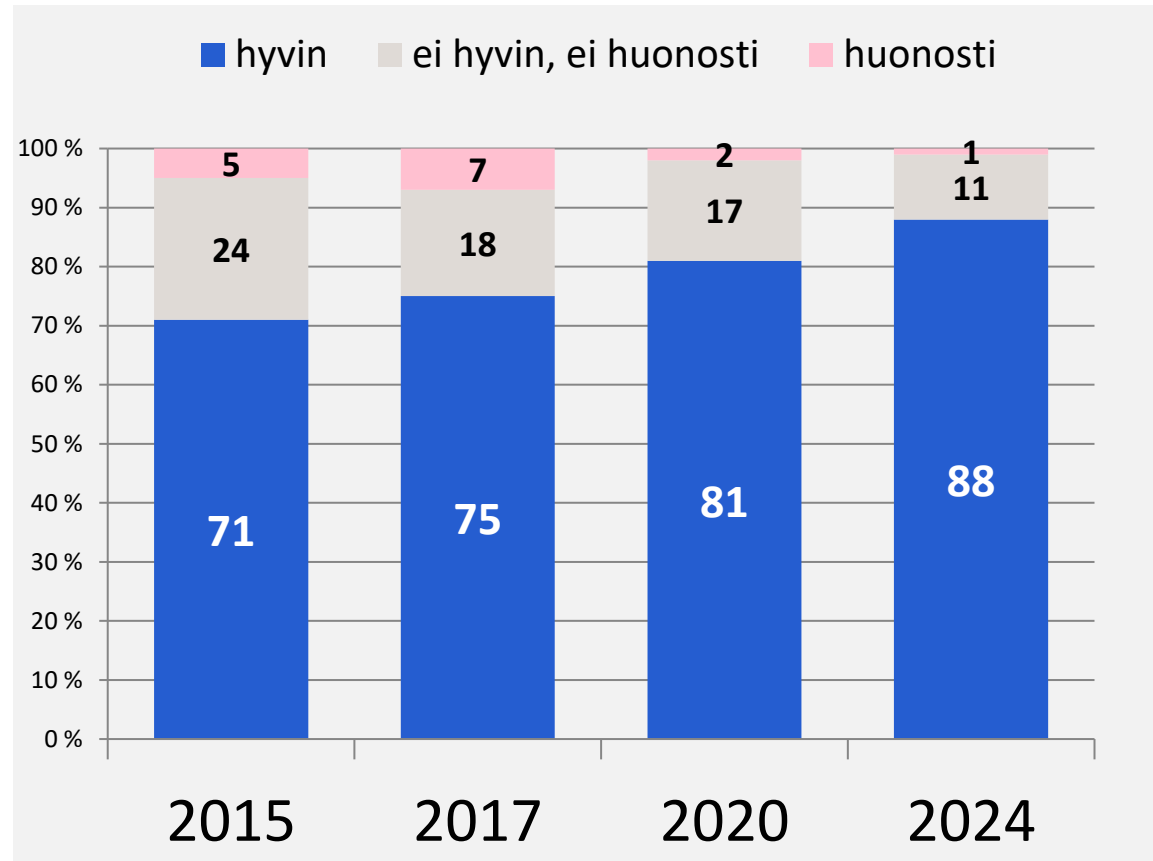

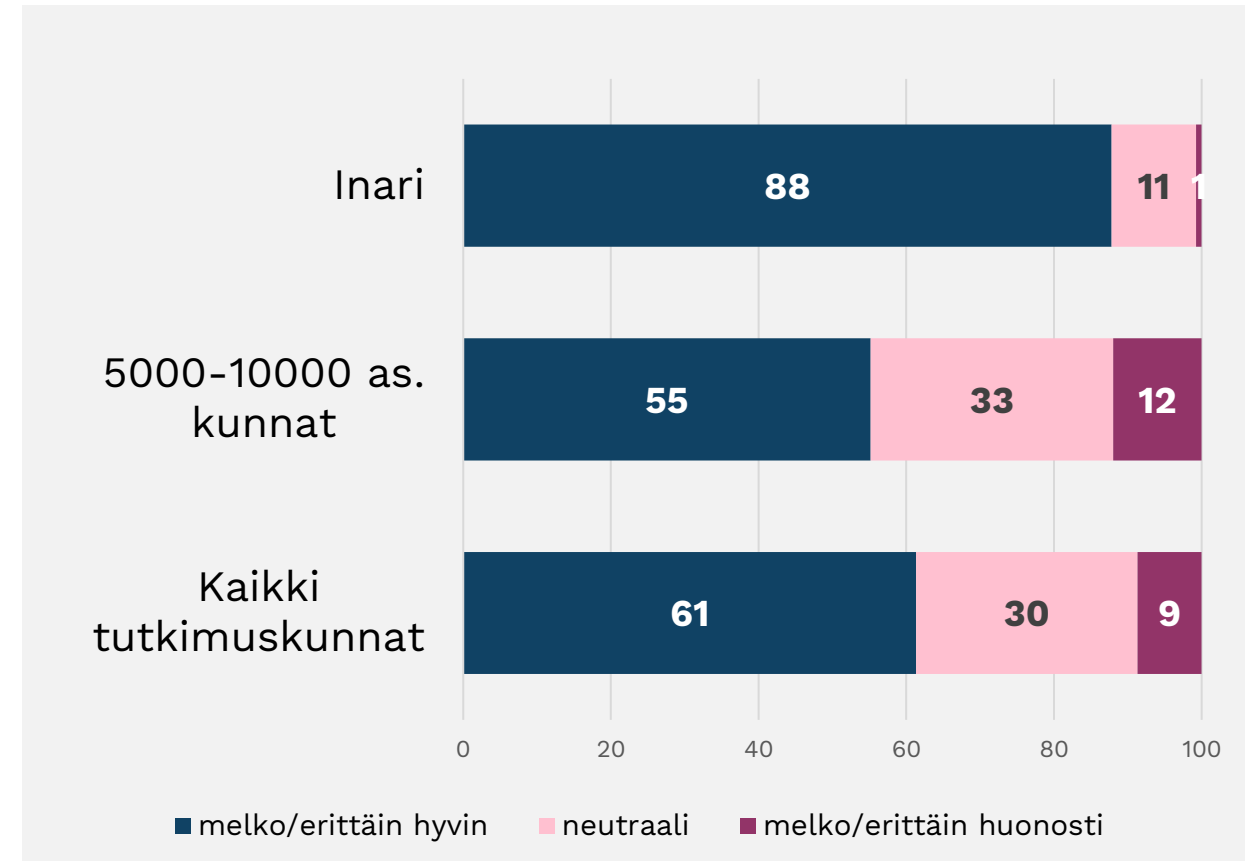
Kuntalaistutkimukset 2015, 2017, 2020 ja 2024:

Inarilaisten arviot kuntansa sijoittumisesta kuntien välisessä kuvitteellisessa ”hyvä asua ja elää” –kilpailussa 2015-2024.

Vastausten %-jakaumat.

Inari vs. muut tutkimuskunnat 2024:

Kuntalaistutkimus 2024:

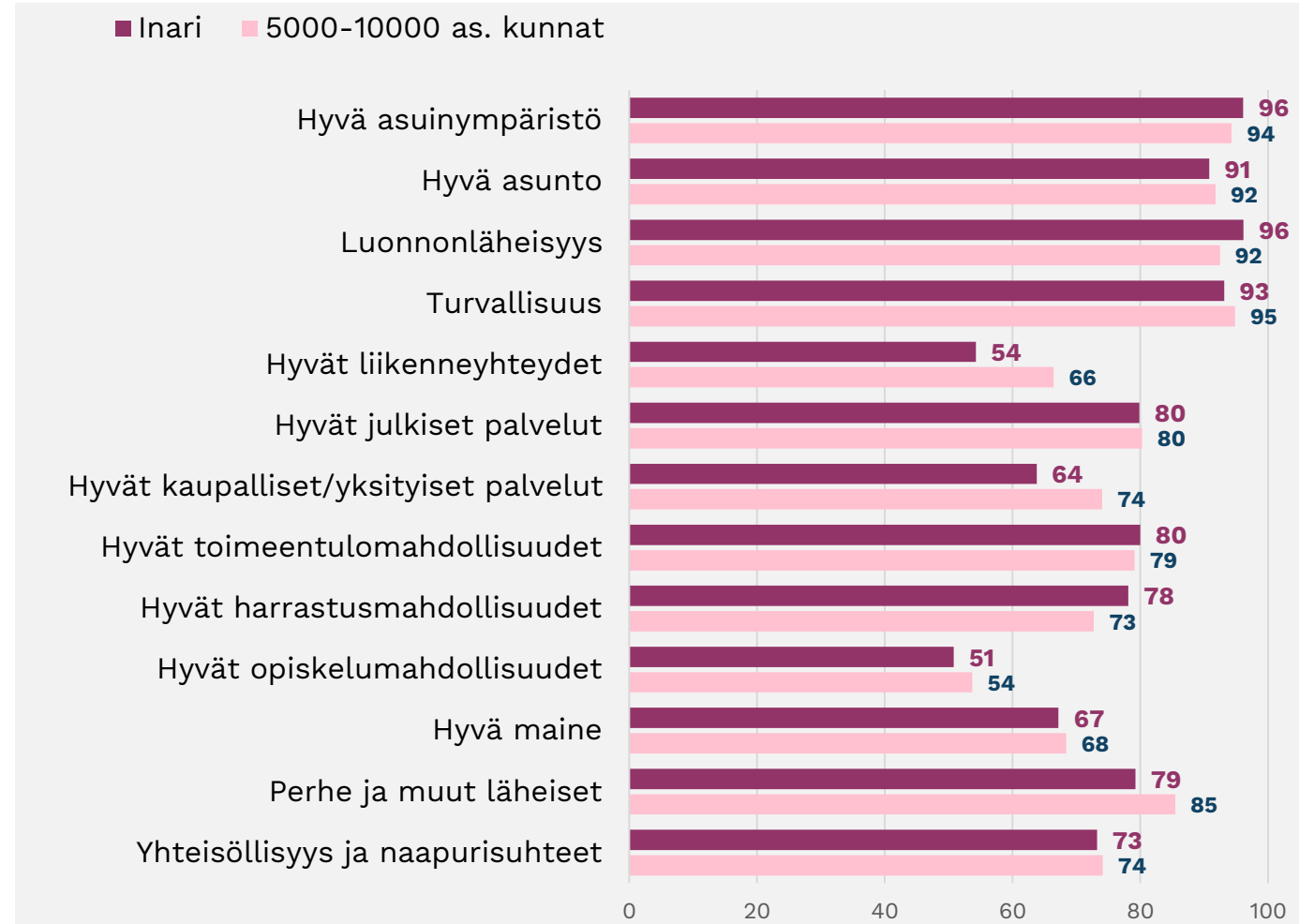
Tärkeimmät asiat hyvässä kotikunnassa

Inarilaisten näkemykset seuraavista asioista hyvässä kotikunnassa 2024

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N= max 134) (huom. Kysymysmuotoilu muuttunut vuodesta 2020.)

1.	Luonnonläheisyys	96 % (2020: #1)
2.	Hyvä asuinympäristö	96 % (2020: #2)
3.	Turvallisuus	93 % (2020: #5)
4.	Hyvä asunto	91 % (2020: #6)
5.	Hyvät toimeentulomahdollisuudet	80 %
6.	Hyvät julkiset palvelut	80 %
7.	Perhe ja muut läheiset	79 % (2020: #3)
8.	Hyvät harrastusmahdollisuudet	78 %
9.	Yhteisöllisyys ja naapurisuhteet	73 %
10.	Hyvä maine	67 %
11.	Hyvät kaupalliset/yksityiset palvelut	64 %
12.	Hyvät liikenneyhteydet	54 %
13.	Hyvät opiskelumahdollisuudet	51 %

Kuntalaistutkimus 2024:

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Inarilaisten näkemyksiä edustuksellisesta vaikuttamisesta 2024

- ❖ **74 %** pitää kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin. (Inari 2020: 67 %). (Kaikki tutkimuskunnat 2024: 76%)
- ❖ **83 %** ilmoittanut aikovansa äänestää kuntavaaleissa 2025 (kaikki: 82%)
- ❖ **37 %** kiinnostunut oman kunnan kunnallispolitiikasta (kaikki: 37%)
- ❖ **3 %** voisi vähintäänkin harkita asettumista kuntavaaliehdokkaaksi (kaikki: 5%)
- ❖ **15 %** voisi vähintäänkin harkita kunnallista luottamustehtävää (kaikki: 20%)

Tärkeänä pidettyjä tekijöitä kuntavaaleissa äänestäessä:

✓ Henkilö	89 %	(2020: 88 %)
✓ puolue/valitsijayhdistys	54 %	(2020: 62 %)
✓ oman kylän/kunnanosan ehdokas	60 %	(2020: 53 %)
✓ ikä	23 %	(2020: 31 %)
✓ sukupuoli	20 %	(2020: 17 %)

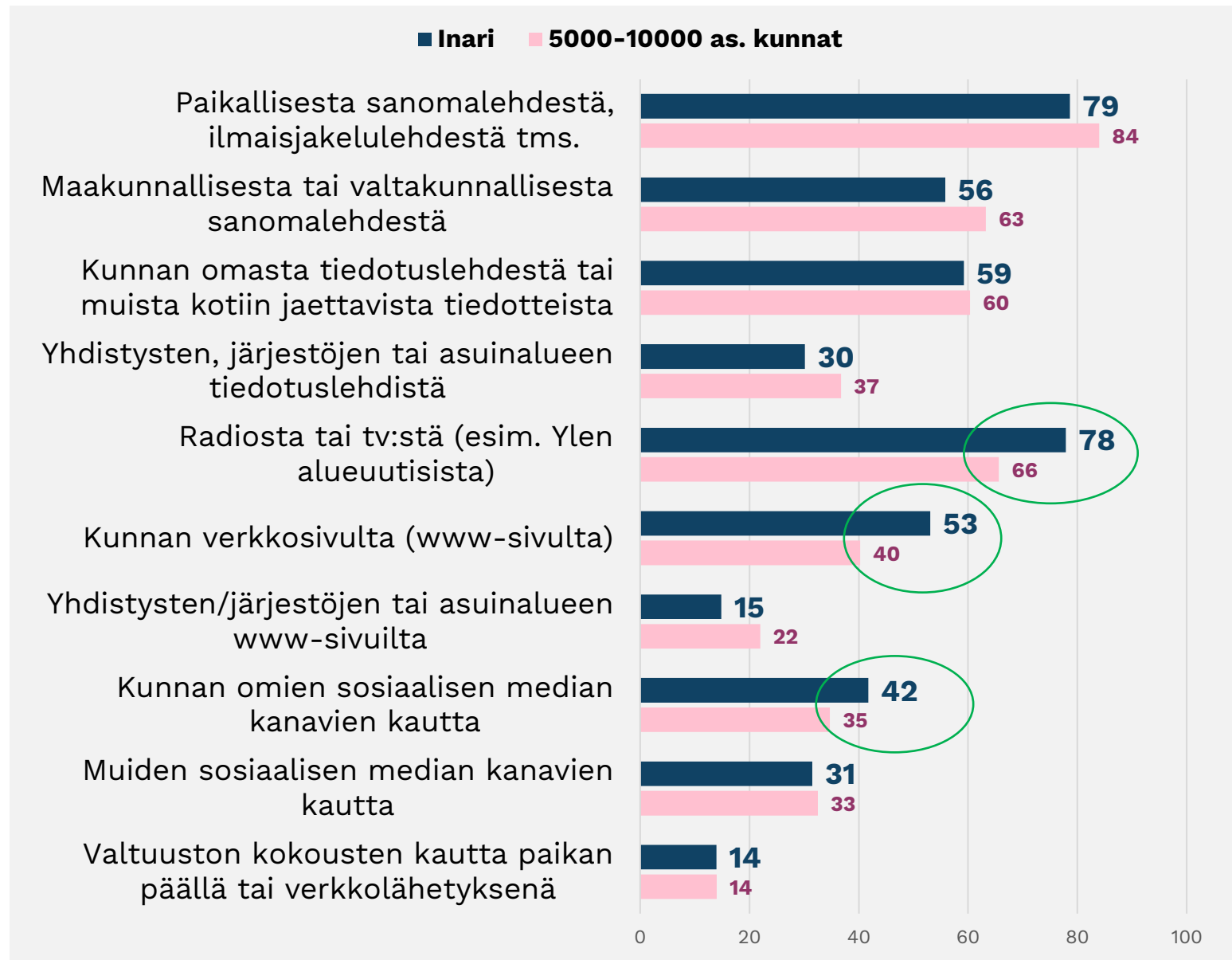
Muita mainittuja tekijöitä:

onko saamelainen
Näkemyks matkailuelinkeinosta
Kristillinen arvomaailma
Hoitaa/kiinnostunut minulle tärkeistä asioista
Henkilön arvomaailma
Ei saamelainen!
Ehdokkaan ajamat asiat
Aktiivisuus

Inarilaiset kunnan toiminnan ja päätöksenteon seuraajina erilaisten kanavien välityksellä.

Niiden vastaajien osuus, jotka seuraavat *usein tai silloin tällöin* (% , n-2024=max 134).

Inarilaisten yleisimmin seuraamat viestintäkanavat (yli 50% vastanneista):

- 1. Paikallislehti, ilmaisjakelulehti (79 %)**
(2017: 89%, 2020: 85%)
- 2. Radio tai TV (78 %)**
(2017: 70%, 2020: 77%)
- 3. Kunnan oma tiedotuslehti tai muu kotiin kannettava tiedote (59%)**
- 4. Maakunnallinen sanomalehti (56%)**
(2017: 66%, 2020: 66%, **2024: 56%**)
- 5. Kunnan verkkosivut (53%)**

Suorien osallistumistapojen käyttö ja arviot niiden vaikuttavuudesta Inarissa (% vastanneista)

Viisi yleisimmin käytettyä osallistumis- ja vaikuttamistapaa:

1. Osallistunut yhdistys-/järjestötoimintaan (47 %)
2. Ottanut yhteyttä kunnan viranhaltijaan (43 %)
3. Vastannut kunnan asiakas-/käyttäjäkyselyyn (39 %)
4. Osallistunut lähiympäristön kehittämiseen talkootyön tms. kautta (35 %)
5. Osallistunut kunnan järjestämään keskustelu- tai kuulemistilaisuuteen (27 %)

Viisi parhaimpana pidettyä osallistumis- ja vaikuttamistapaa:

1. Ottanut yhteyttä kunnan viranhaltijaan (57 %)
2. Ottanut yhteyttä kunnan luottamushlöön (55 %)
3. Osallistunut yhdistys-/järjestötoimintaan (52 %)
4. Osallistunut kunnanosa-/kylätoimintaan (51 %)
5. Osallistunut lähiympäristön kehittämiseen talkootyön tms. kautta (46 %)

Inari 2024:

Osallistumistapojen käyttöindeksi: 3,49. (2020: 3,98) (Kaikki tutkimuskunnat: 3,14. Vaihteluväli 2,22-4,36)

Osallistumisen vaikuttavuusindeksi: 3,25. (2020: 3,39) (Kaikki tutkimuskunnat: 3,21. Vaihteluväli 3,02 - 3,38)

Käyttöindeksi on summamuuttuja, joka on laskettu Kuntalaistutkimuksessa tarkastelujen 17 osallistumistapaa käyttäneiden osuuksista. (asteikko 0-17).

Vaikutavuusindeksi on summamuuttuja, joka on laskettu kaikkien Kuntalaistutkimuksessa tarkastelujen 17 osallistumistavan vaikuttavuusarvioista.

Vaikutavuusindeksin arvo vaihtelee asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi vaikuttavuusarvio.

Kuntalaistutkimus 2020:

Kunnan päätöksenteko ja päättäjät

Kuntalaisten mielipiteet kunnan päätöksentekoa koskevista väittämistä 2024.

Inarilaiset vs. verrokkikunnat ja kaikki tutkimuskunnat

% vastanneista samaa mieltä väittämän kanssa.

Väittämistä muodostetun
luottamusindeksin
arvo Inarissa

2024: 3,22

2020: 3,19

2017: 3,05

2015: 2,96

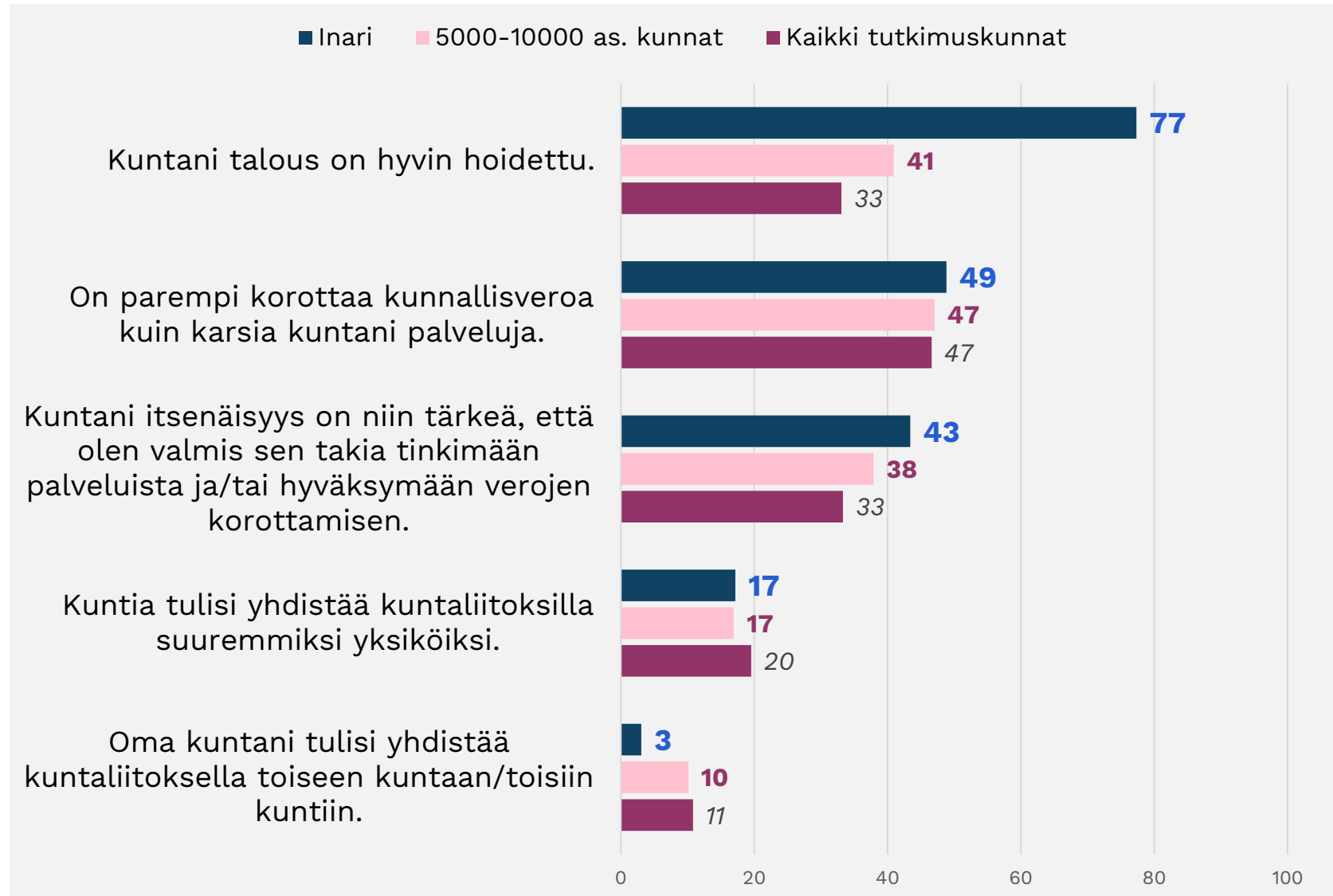
(asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio)

Selvästi positiivisempi arvio kuin tutkimuskunnissa keskimäärin (4. paras arvio).

(tutkimuskuntien luottamusindeksin vaihteluväli 2024: **2,60 – 3,30**)

Kuntalaisten mielipiteet kunnan talouteen ja hallintoon liittyvistä väittämistä 2024.

Inarilaiset vs. verrokkikunnat ja kaikki tutkimuskunnat (% vastanneista samaa mieltä väittämän kanssa).

”Kuntani talous on hyvin hoidettu”:

- Samaa mieltä 77 %
- Ei samaa, ei eri mieltä 23 %
- Eri mieltä 0 %

2020: Samaa mieltä 69 %

”Oma kuntani tulisi yhdistää toiseen kuntaan/kuntiin”:

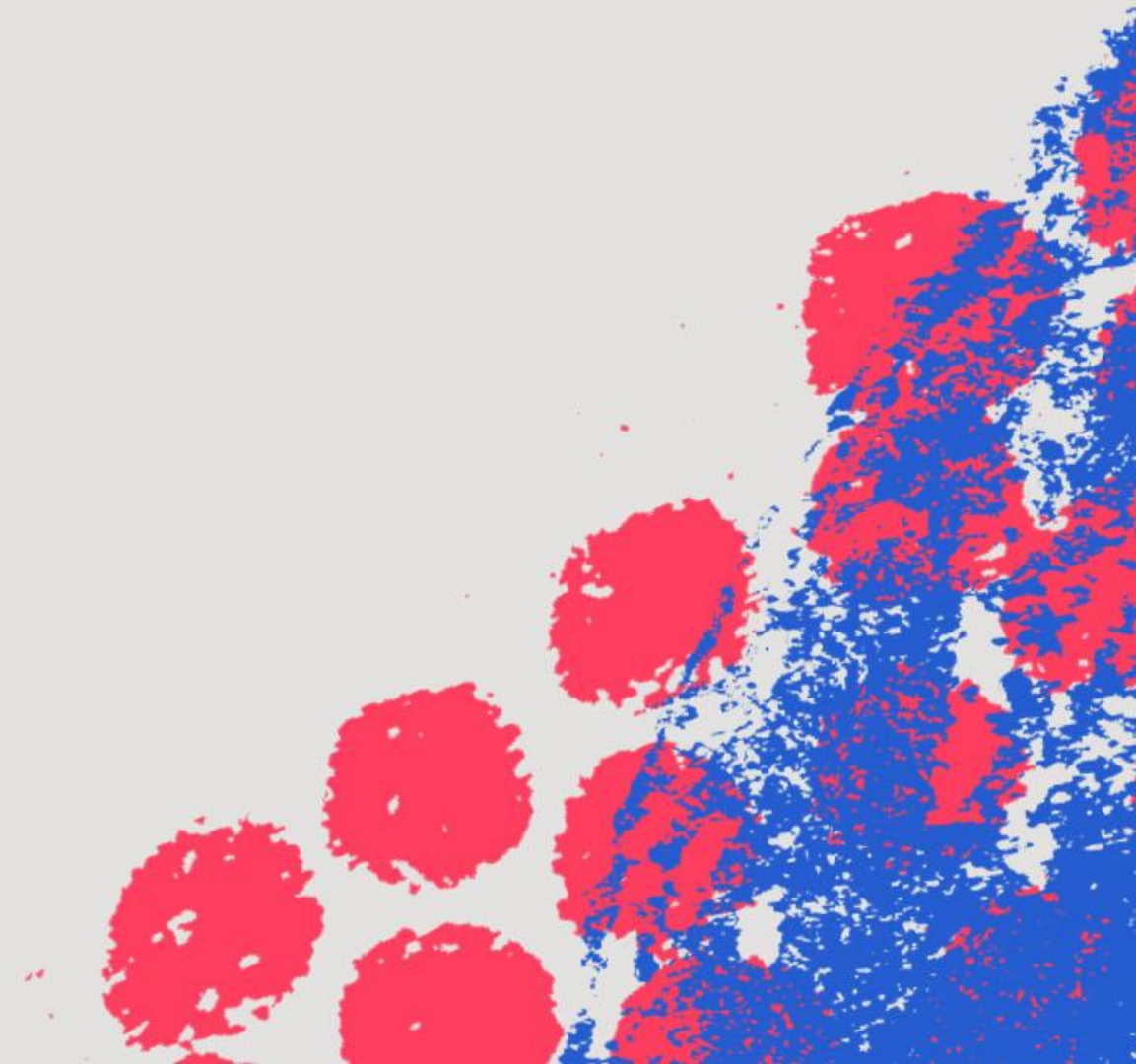
- Samaa mieltä 3 %
- Ei samaa, ei eri mieltä 15 %
- Eri mieltä 82 %

2020: Eri mieltä 89 %

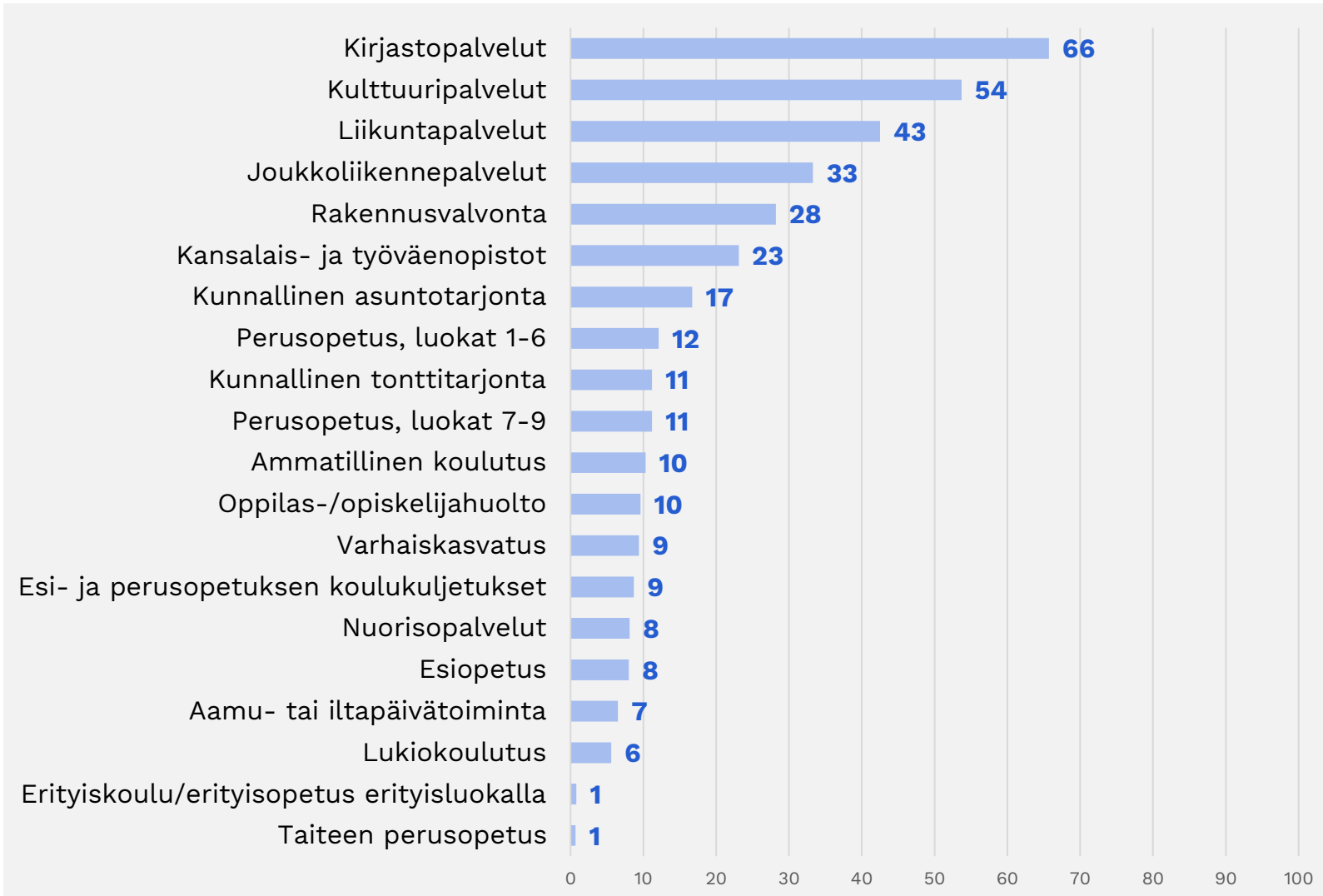
Kuntalaistutkimus 2024:

Kunnalliset palvelut

Kunnallisten palvelujen käyttö Inarissa 2024

% vastanneista käyttänyt viimeisen 12 kuukauden aikana. (N=max 134)

Yli puolet vastanneista on käyttänyt seuraavia kuntapalveluja:

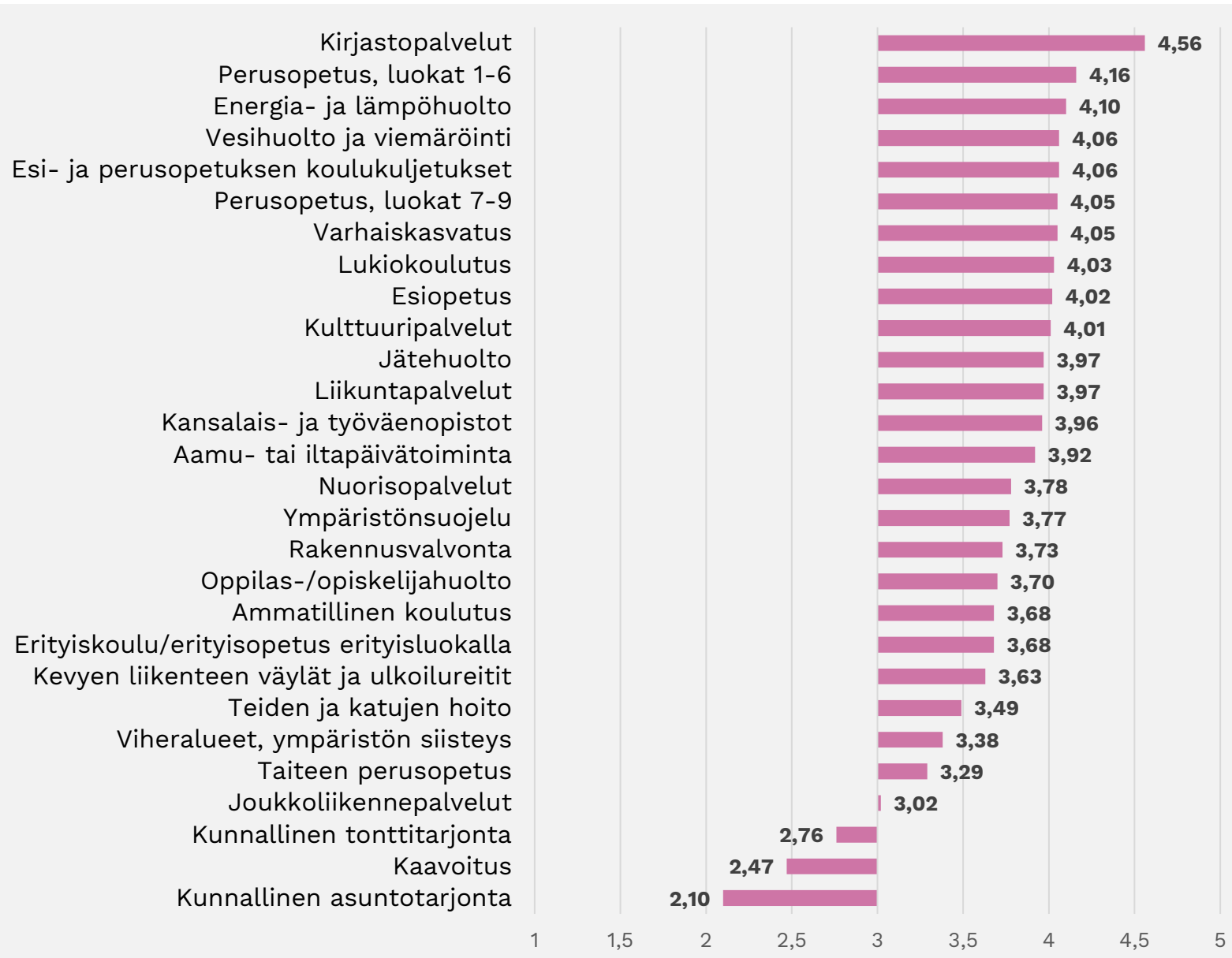
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut

Vastanneista alle viidellä (<5) omakohtaista käyttökokemusta seuraavista palveluista:

- Taiteen perusopetus
- Erityiskoulu/erityisopetus erityisluokalla

Inarilaisten mielipiteet kunnallisten palvelujen hoidosta 2024. (palvelutyytyväisyys)

Vastausten keskiarvot asteikolla 1-5; 1=erittäin huonosti hoidettu, 5=erittäin hyvin hoidettu. (kaikki kantaa ottaneet, n= 25-129)

Palvelutyytyväisyys (PT):

keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

- 10 palvelussa keskiarvo väh. 4,00.
- 3 palvelussa keskiarvo alle 3,00.

Parhaat arviot:

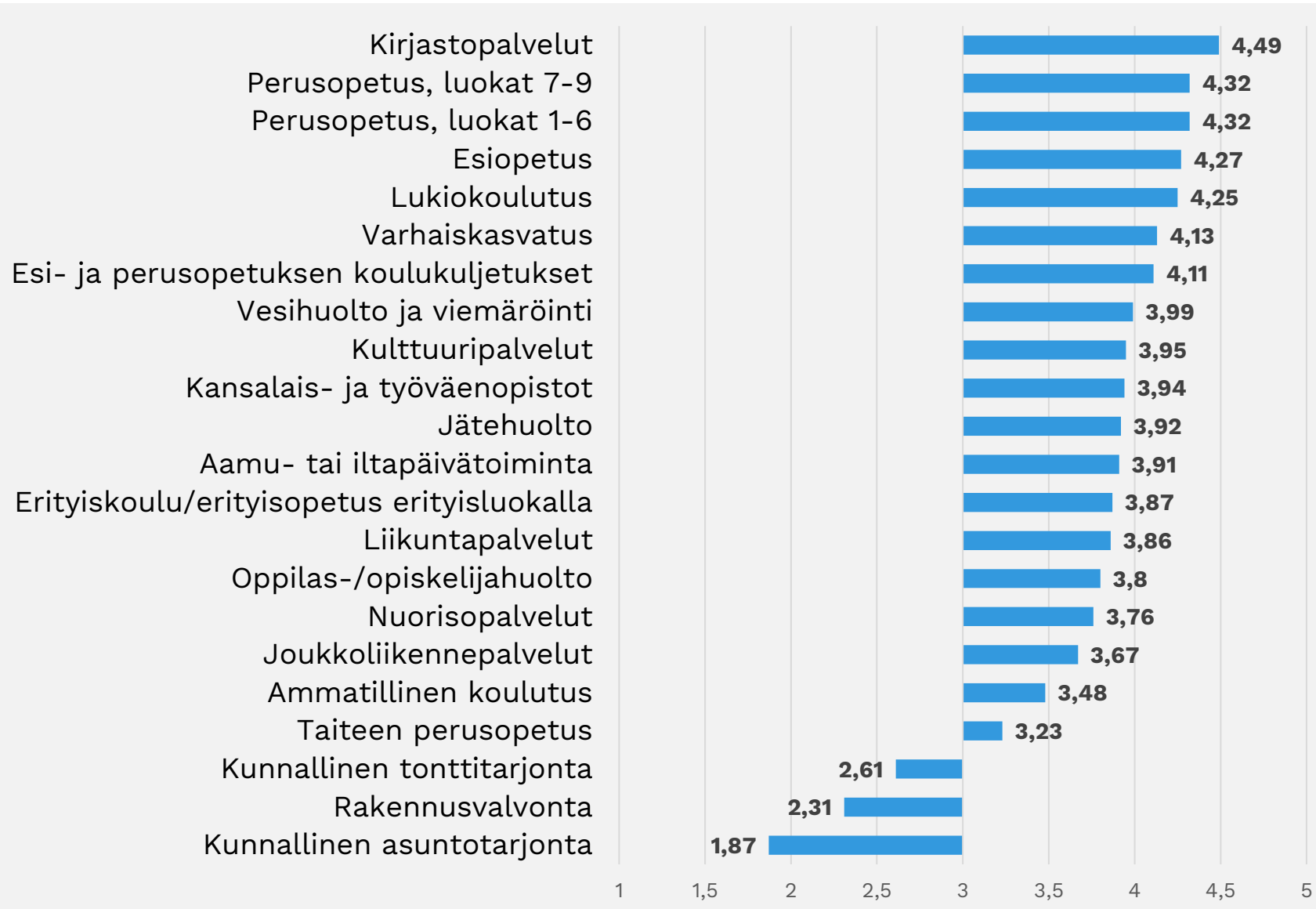
- Kirjastopalvelut
- Perusopetus, luokat 1-6
- Energia- ja lämpöhuolto

Heikoimmat arviot:

- Kunnallinen asuntotarjonta
- Kaavoitus
- Kunnallinen tonttitarjonta

Inarilaisten mielipiteet kunnallisten palvelujen saatavuudesta/saavutettavuudesta 2024.

Vastausten keskiarvot asteikolla 1-5; 1=saatavuus erittäin huono, 5=saatavuus erittäin hyvä. (kaikki kantaa ottaneet, n= 39-118)

Palvelujen

saatavuus/saavutettavuus (PS):

keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

- 7 palvelussa keskiarvo väh. 4,00.
- 3 palvelussa keskiarvo alle 3,00.

Parhaat arviot:

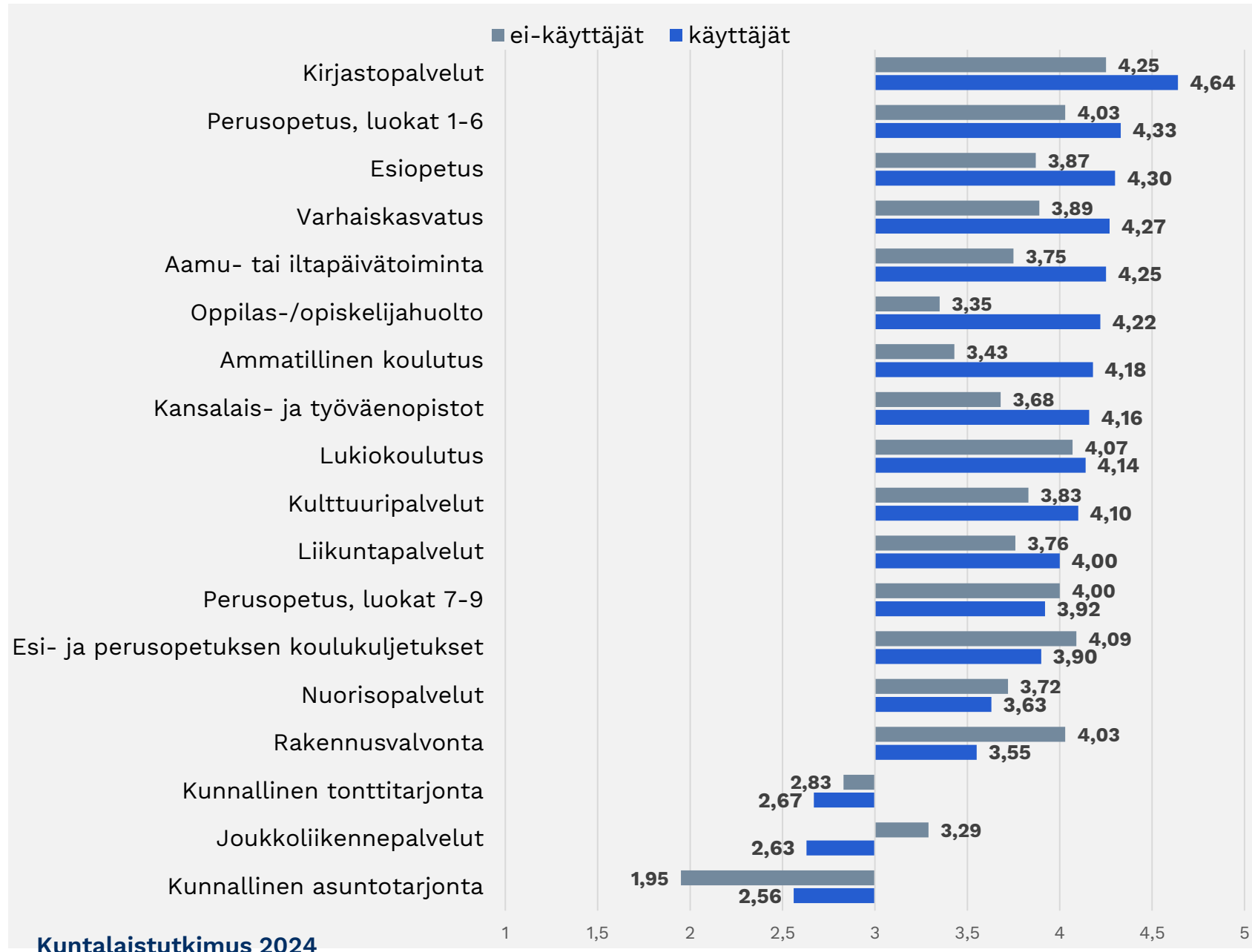
- Kirjastopalvelut
- Perusopetus, luokat 7-9
- Perusopetus, luokat 1-6

Heikoimmat arviot:

- Kunnallinen asuntotarjonta
- Rakennusvalvonta
- Kunnallinen tonttitarjonta

Inarilaisten mielipiteet kunnallisten palvelujen hoidosta 2024. (palvelutyytyväisyys)

Käyttäjät vs. ei-käyttäjät. Vastausten keskiarvot asteikolla 1-5; 1=erittäin huonosti hoidettu, 5=erittäin hyvin hoidettu.

Yhteensä 11 palvelussa käyttäjien palvelutyytyväisyysarvo väh. 4,00.

Käyttäjät tyytyväisimpiä:

1. Kirjastopalvelut
2. Perusopetus, luokat 1-6
3. Esiopetus

Ei-käyttäjät tyytyväisimpiä:

1. Kirjastopalvelut
2. Koulukuljetukset
3. Lukiokoulutus

Käyttäjät vähiten tyytyväisiä:

1. Kunnallinen asuntotarjonta
2. Joukkoliikennepalvelut
3. Kunnallinen tonttitarjonta

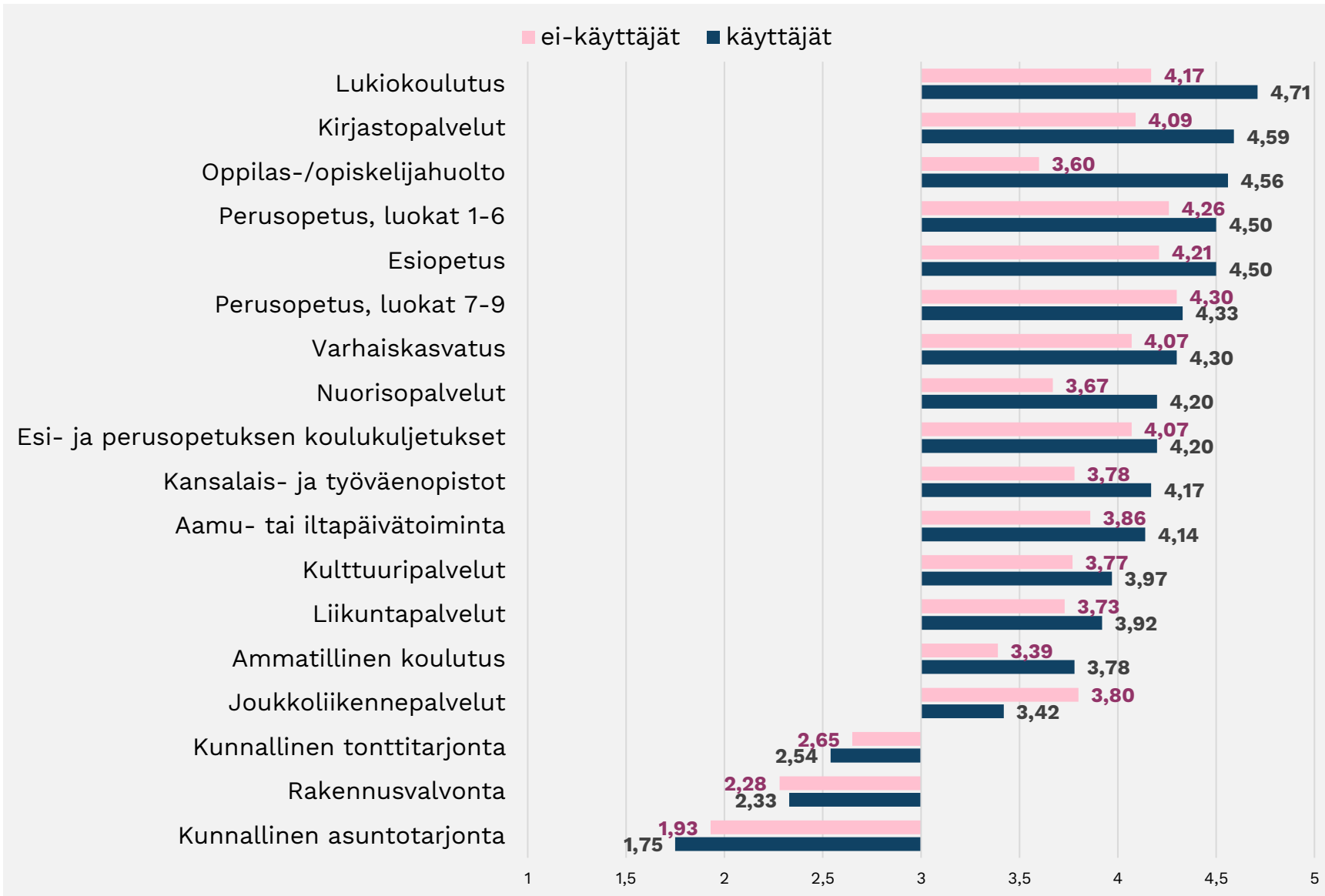
Ei-käyttäjät vähiten tyytyväisiä (tässä käyttäjät vs. ei-käyttäjät -tarkastelussa mukana olevista):

1. Kunnallinen asuntotarjonta
2. Kunnallinen tonttitarjonta
3. Joukkoliikennepalvelut

Inarilaisten mielipiteet kunnallisten palvelujen saatavuudesta/saavutettavuudesta 2024.

Käyttäjät vs. ei-käyttäjät. Vastausten keskiarvot asteikolla 1-5; 1=saatavuus erittäin huono, 5=saatavuus erittäin hyvä.

Yht. 11 palvelussa käyttäjien saavutettavuusarvio väh. 4,00.

Käyttäjät pitävät parhaiten saatavana/saavutettavana:

1. Lukiokoulutus
2. Kirjastopalvelut
3. Oppilas-/opiskelijahuolto

Käyttäjät pitävät heikoimmin saatavana/saavutettavana:

1. Kunnallinen asuntotarjonta
2. Rakennusvalvonta
3. Kunnallinen tonttitarjonta

Ei-käyttäjät pitävät parhaiten saatavana/saavutettavana:

1. Perusopetus, luokat 7-9
2. Perusopetus, luokat 1-6
3. Esiopetus

Ei-käyttäjät pitävät heikoimmin saatavana/saavutettavana:

(tässä käyttäjät vs. ei-käyttäjät -tarkastelussa mukana olevista):

1. Kunnallinen asuntotarjonta
2. Rakennusvalvonta
3. Kunnallinen tonttitarjonta

Kuntalaistutkimus 2024:

Palvelutyytyväisyys sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

Tarkastelua indeksitasolla:

Yksittäisistä palveluista muodostettuja summamuuttujia.

Kuntalaistutkimus 2024:

Palvelutyytyväisyys- sekä palvelujen saatavuus- ja saavutettavuusindeksit ovat seuraavista palvelusta muodostettuja summamuuttujia:

Koulutuspalvelut (10 palvelua):

Varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus luokat 1-6, perusopetus luokat 7-9, erityiskoulu/erityisopetus erityisluokalla, aamu- tai iltapäivätoiminta, esi- ja perusopetuksen koulukuljetukset, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus sekä oppilas-/opiskelijahuolto.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (6 palvelua):

Kansalais- ja työväenopisto, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, taiteen perusopetus, liikuntapalvelut sekä nuorisopalvelut.

Tekniset palvelut:

Palvelutyytyväisyys (12 palvelua):

Kunnallinen asuntotarjonta, kunnallinen tonttitarjonta, joukkoliikennepalvelut, rakennusvalvonta, kaavoitus, teiden ja katujen hoito, kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit, viheralueet ja ympäristön siisteys, ympäristönsuojelu, jätehuolto, vesihuolto ja energia- ja lämpöhuolto.

Saatavuus ja saavutettavuus (6 palvelua):

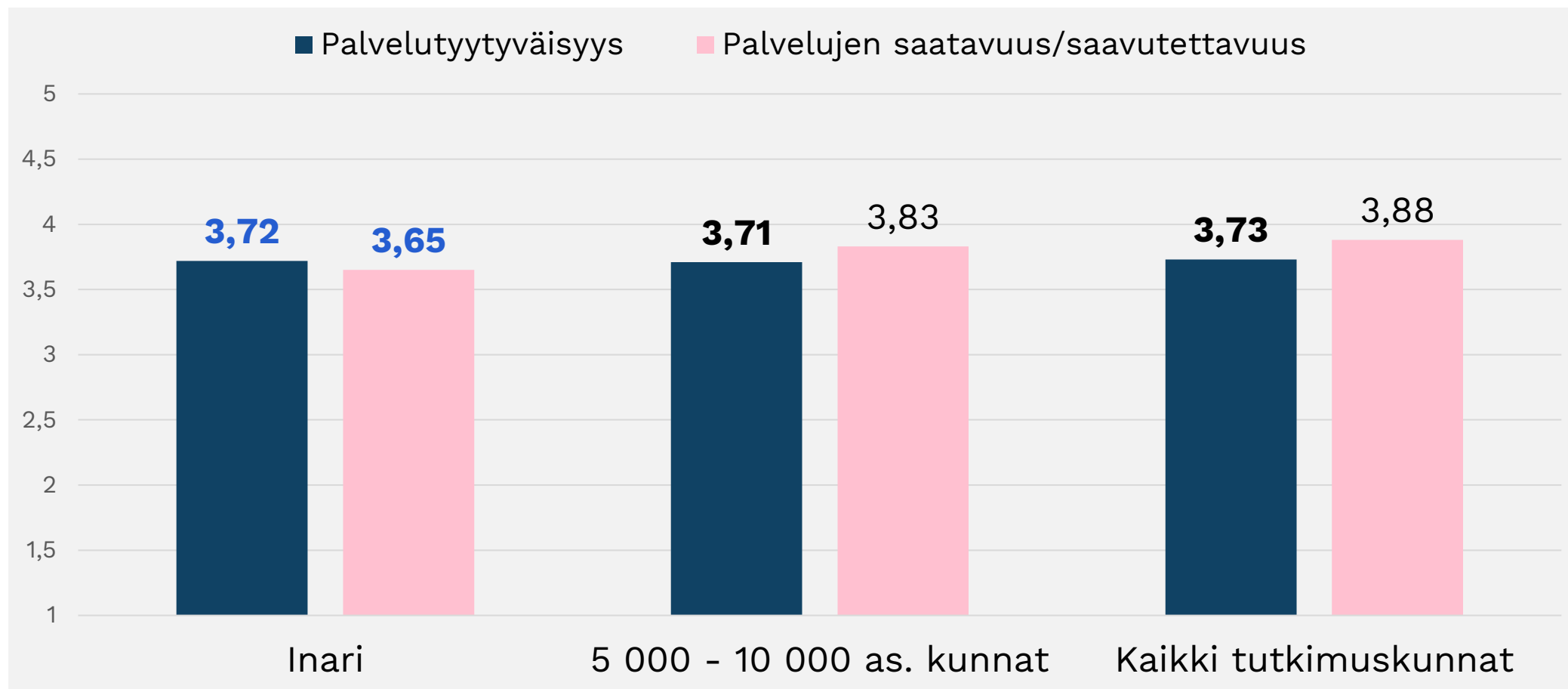
Kunnallinen asuntotarjonta, kunnallinen tonttitarjonta, joukkoliikennepalvelut, rakennusvalvonta, jätehuolto ja vesihuolto.

Yleinen palvelutyytyväisyys ja saatavuus/saavutettavuus

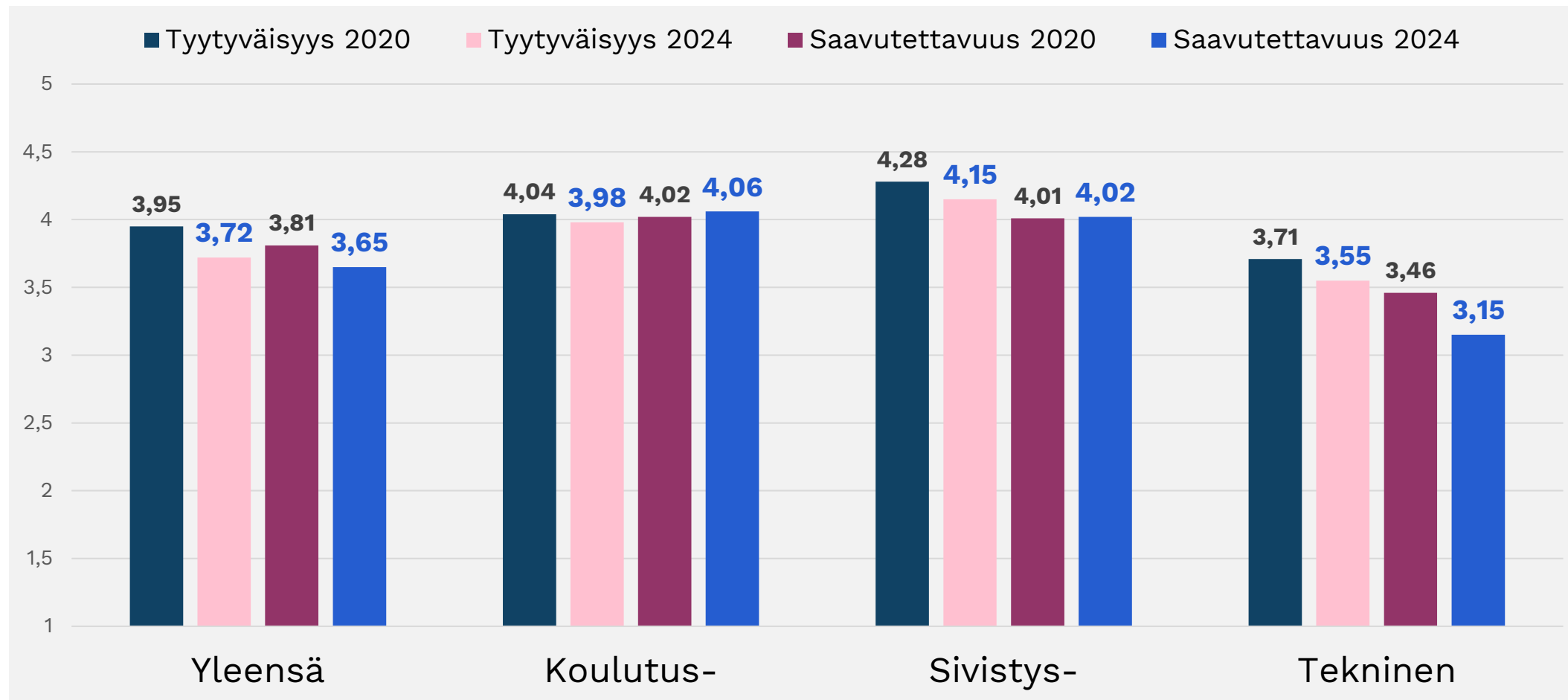
Inarissa 2024 vs. saman kokoluokan kunnat

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Palvelutyytyväisyys ja palvelujen saatavuus/saavutettavuus Inarissa sektoreittain tarkasteltuna 2020 ja 2024.

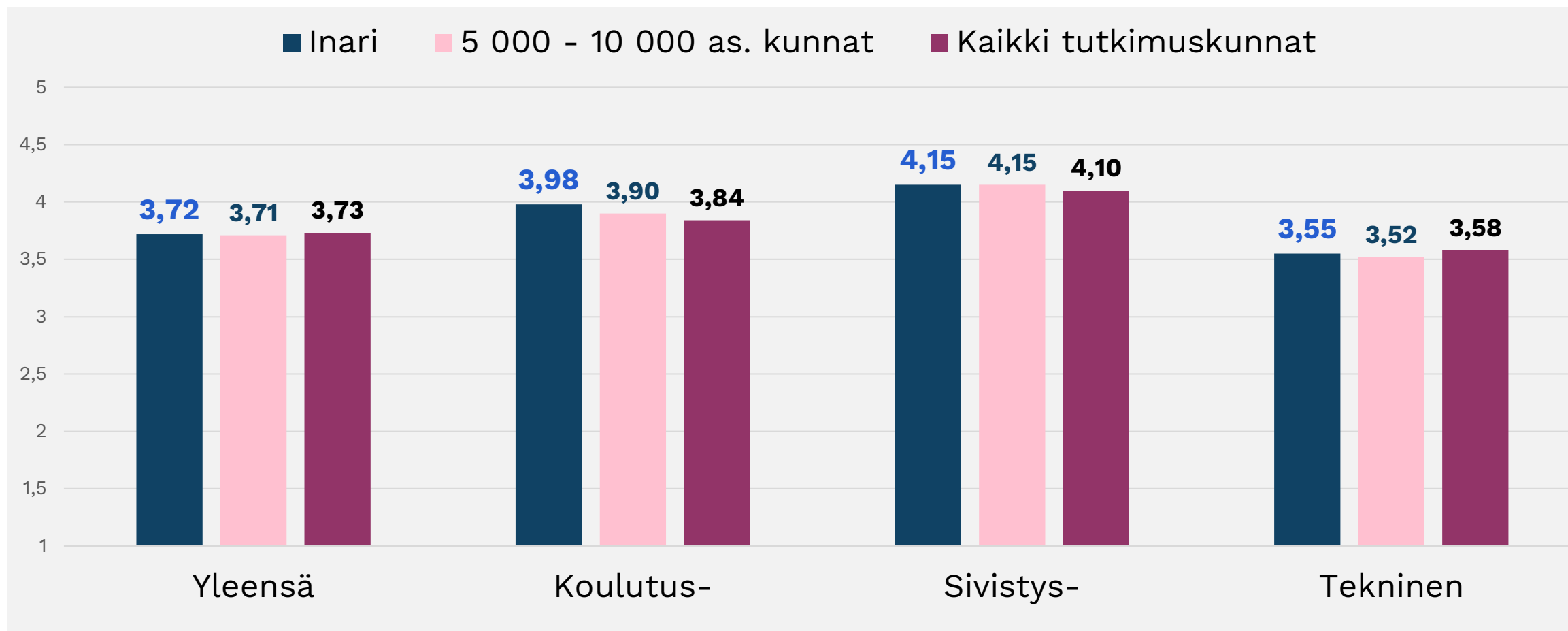
Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

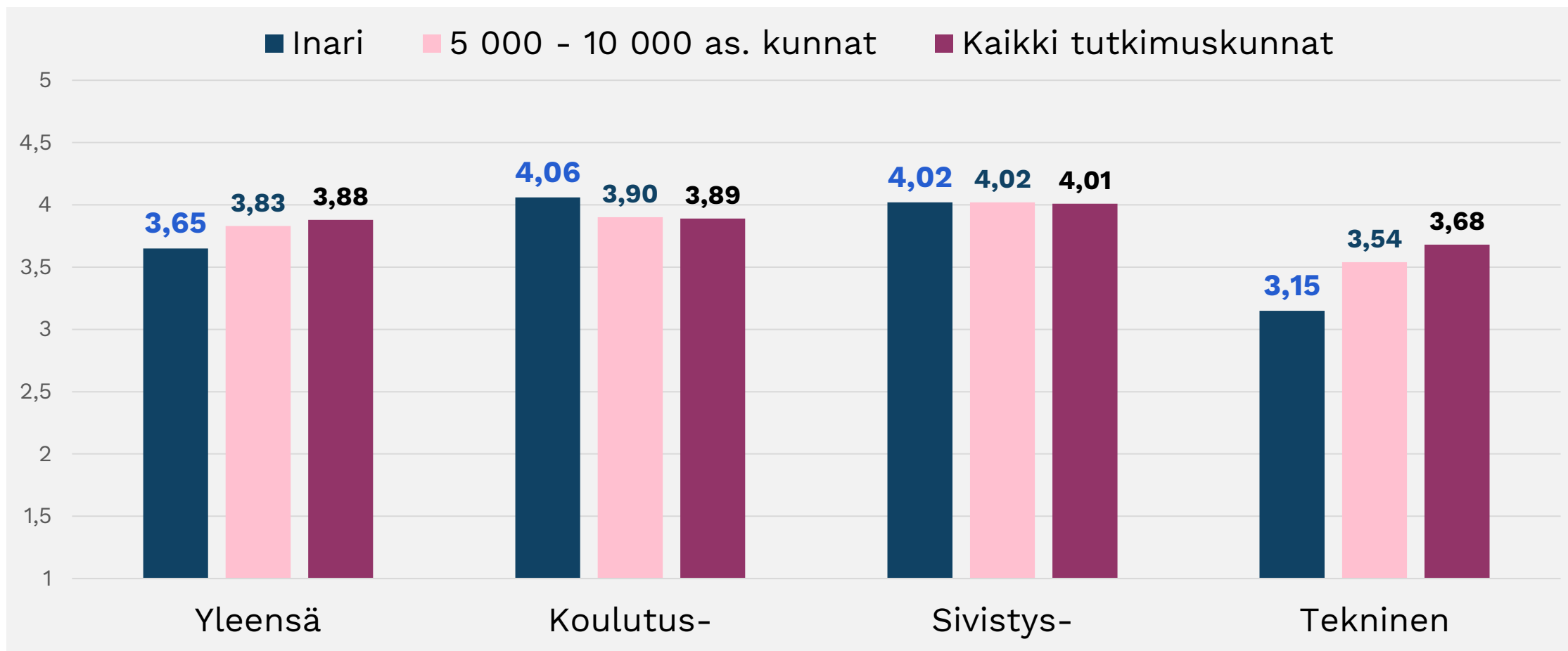
Palvelutyytyväisyys Inarissa vs. verrokkitutkimuskunnissa sektoreittain tarkasteltuna 2024.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Palvelujen saatavuus-/saavutettavuusarviot Inarissa vs. verrokkitutkimuskunnissa sektoreittain tarkasteltuna 2024.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Kuntalaistutkimuksen 2024 pääindeksit

Kaikissa keskiarvoina; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

- **Palvelutyytyväisyys yleensä:** summamuuttuja 28 yksittäisestä palvelusta (keskiarvo asteikolla 1-5).
- **Palvelujen saatavuus/saavutettavuus yleensä:** summamuuttuja 22 yksittäisestä palvelusta (keskiarvo asteikolla 1-5).
- **Luottamus:** summamuuttuja 7 väittämästä (keskiarvo asteikolla 1-5).
- **Osallistumistapojen vaikuttavuus:** summamuuttuja 17 yksittäisen osallistumistavan vaikuttavuusarviosta (keskiarvo asteikolla 1-5).
- **Kotikuntasamaistuminen:** keskiarvo asteikolla 1-5.
- **Kunnan sijoittuminen kuntien välisessä kuvitteellisessa ”hyvä asua ja elää” –kilpailussa:** keskiarvo asteikolla 1-5.

Summa summarum:

Kuntalaiskyselyjen 2015, 2017, 2020 ja 2024 pääindeksien arvot Inarissa.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio

	2015	2017	2020	2024
Palvelutyytyväisyys*	3,75	3,85	3,95	3,72
Palvelujen saavutettavuus*	3,67	3,67	3,81	3,65
Luottamus kunnan päätöksentekoon	2,96	3,05	3,19	3,22
Kunnan pärjääminen kuvitteellisessa ”hyvä asua ja elää”-kilpailussa	3,91	3,93	4,19	4,30
Kotikuntasamaistuminen	3,96	4,04	3,94	3,83
Suorien osallistumistapojen käyttö (asteikko vaihtelee 0-18 välillä, 2024: 17 tapaa)	4,08	4,13	3,98	3,49
Suorien osallistumistapojen vaikuttavuus (2024: 17 tapaa)	3,14	3,29	3,39	3,25

”Kaikki liittyy kaikkeen”

Toisin sanoen, kuntalaisten eri aihepiirejä koskevat arviot ja mielipiteet ovat pääsääntöisesti erittäin merkittävässä yhteydessä keskenään – aivan kuten aiemmissakin vastaavissa tutkimuksissa on todettu.

Inari 2024: Inarilaisten avokommentteja palveluista 1

- Asuntoja aivan liian vähän, kuntaan ei mahu väkeä asuntopulan takia
- Asuntopula on koko Inarin kunnassa todella merkittävä ollut jo vuosia. Vuokra-asuntojen hinnat pääkaupunkiseudun tasoa.
- Asuntopula on merkittävä! Ja siihä ei kunta tahdo löytää ratkaisua. Joukkoliikenne mahdollisuudet ovat mitättömät joten turvalliseen liikkumiseen kävellen, pyöräillen jne. pitäisi tai saisi panostaa enemmän.
- Ei tule käytettyä palveluita niin ei osaa kommentoida.
- En ole saamelainen
- Enemmän tietoa syrjäkylien palveluista!
- Haja-asutusalueella palvelu huonoa
- Hammashuolto on huono
- Helposti löytyy
- Herättiin viimeinkin, että Inarijoen ja Norjan ja Suomen puolen asukkaiden palvelua tulisi kehittää, kuten muillakin alueilla. Palveluiden kehittämiseen tulisi Norjan ja Suomen valtion valtiosopimukseen perustuen järjestää rajapalvelut, [-], ja vanhuspalveluja.
- Hyvät ja riittävät
- Joukkoliikenne on huono syrjäseudulla on pakko olla oma auto jos aikoo liikkua
- Julkinen liikenne ei käytännössä juuri mahdollinen
- Julkinen liikenne heikko sivukylistä
- Kaikki toistaiseksi hyvin.
- Koululaisille olisi hyvä ap toiminta
- Kovin pusikoitunut nelostien jokitörmä pitäisi raivata ja siistiä. Siisti rakennettu ympäristö luo viihtyvyyttä, niin kuntalaisille, kuin matkailijoillekin, jolloin he palaavat Inariin uudestaan. Pyöräilyyn pitää ehdottomasti satsata ja rakentaa turvallisia pyöräteitä. Teiden kunnossapitoon satsattava. Vuopajan hiihtoladut huollettava myös viikonloppuisin.
- Kulttuuritapahtumia esim. konsertteja kaipaisin enemmän
- Kunnallinen asuntotarjonta on liian suppea, jopa mitätön, sekä asunnot on vanhoja ja rähjäisiä

Inari 2024: Inarilaisten avokommentteja palveluista 2

- Kunnallinen asuntotarjonta erittäin huono ja asunnot suurimmalta osalta huonokuntoisia ja kalliita. Kuntalaisen laajempi kalastusoikeus huippu juttu (taitaa tosin olla Metsähallituksen juttuja).
- Kunnan pitäisi rakennuttaa uusia asuntoja ja tontteja.
- Kunta ei tee asuntopulan ratkaisemiseksi mitään
- Liian paljon käytetään kunnan ja valtion varoja saamelaisten ruikutuksiin.
- Lisää tontteja kunnan toimesta
- Muualta tulleena kokee tulevansa syrjityksi, kun yrittää päästä esim. kansalaisopiston kursseille. Tuntuu, että saamelaisille annetaan paikat.
- Näin vanhemmiten harrastukset ovat tärkeitä.
- Opettajat ei aina päteviä, samoin kunnan sairaalapalvelut hammashuolto ei toimi, asuntoja ei ole tarjolla.
- Pitäisi saada houkuttelevammaksi, että saataisiin lisää hammaslääkäreitä ja lääkäreitä. Entivanhanen syrjäseutulisiä käyttöön kaikille täällä työskenteleville!
- Saariselkä tarvitsee kipeästi asuntoja kuntalaisille, lisää hyvä kuntoisia ja edullisia
- Sivukylät ilman palveluja. Ikäihmiset jätetty ilman palveluja.
- Syrjässä asuville lukiolaisille kaivattaisiin myös koulukuljetusmahdollisuutta, kun ei ole joukkoliikennettä.
- Talvella teiden kunnossapito saisi olla paljon parempi keskustassa ja asuntoalueilla. Venesatamien laitureiden kunnossapito tällä hetkellä surkea. Rahastetaan mutta laitureista ei pidetä kunnolla huolta.
- Talven aikana erityisen hyvin on suoritettu tiestön auraukset, moottorikelkkareitit taajama-alueelta maastoon, ladut ja muut liikuntapalvelut
- Talvisin auraus ei aina toimi. Kesäisin porot paskoo teille ja pihuille, uimarannalle. Siihen pitäisi saada muutos.
- Toimivat
- Tulvainfo oli hyvä!
- Vanhusten palvelut ja hoito
- Vesihuolto ja jätehuolto toimineet hyvin
- Vuokra-asuntojen saatavuus on heikko sekä hinta/laatusuhde todella huono vrt esim. Ouluun. Kaipaisin metalli- ja puutyötiloja yhteiseen käyttöön.
- Ympäristön siisteys: Kaava-alueella paljon ränsistyneitä rakennuksia ja kadun varret pusikoituneet.

Inari 2024: Inarilaisten avokommentteja & terveisiä Inariin 1

- Asiointi sote-palveluissa kehitettävää.. mm. tiedotus ei kulje eteenpäin, jolloin laskutusosoitteet on väärin.
- Asuntoja lisää kohtuullisilla hinnoilla. Lapsiin ja nuoriin satsaaminen on tulevaisuuteen panostamista. Terveyspalveluihin on saatava aikoja aiemmin kuin 3 kk:n päähän.
- Gemacht was gemacht!
- Haluaisin tietää, mihin tämä kysely tähtää?? Vammaispalveluja kiitän, mutta vanhukset ovat "ulalla" kaikkien uusien sääntöjen kanssa.
- Huolehditaan yhdessä vieläkin paremmin nuorista ja eläkeläisistä ja heidän hyvinvoinnistaan. Tarjotaan heille enemmän palveluja ja hoitoja sekä virikkeitä ja aikaa lähimmäisille.
- Hyvin menee, mutta menköön. Luonto on kohillaan matkailua edistäen.
- Hyvä kysely, mutta useisiin kysymyksiin hankala vastata rasti ruutuun-tyyppisesti, koska asioilla on monta puolta.
- Ikäihmiset unohdettu, harvat pystyvät asioimaan sähköisesti (esim. omat vanhempani) ja muutkin jotka eivät pysty tai osaa asioida netissä!
- Ikäihmisten ja syrjäkylien asukkaiden kuljetuspalvelujen parantaminen
- Järki käteen saamelaisasioissa. Se on pohjaton säkki.
- Järvi- ja jokimaisemat näkyviin vesomalla ja siistimällä / raivausta lisää!
- Kaunis kiitos, kun jaksatte lukea ja tilastoida! Työn iloa!
- Kiitoksia Inarin kunnalle hyvästä kuntamaineesta ja imagosta. Löysätkää poliittisesta johdosta vastuuta kansalaisille ja kyliin. Pienet sivukylät eloon!
- Kunnan lippusalot on Suomen lippuja varten. Ei muiden.
- Kysely oli varsin mielekäs täyttää. Kunnan päättäjien ja kuntalaisten kuuleminen ja vuoropuhelu on tärkeää ja sitä kannattaisi lisätä!
- Kysymyksiä vähän liikaa! Kiitokset kunnan päättäjille.
- Lisää vuokra-asuntoja!

Inari 2024: Inarilaisten avokommentteja & terveisiä Inariin 2

- Nanguniemen "hotelli hanke" todella huono siitä taitaa tulla samanlainen kuin Siula Saariselällä että jää kunnan ja veronmaksajien riesaksi. Taitaa olla niin että nostetaan avustukset ja sitten loppuu kuin kanan lento. Kunta ei yhtään arvosta luontoa!!! Ei taida veroeurot tulla kuntaan muuta kuin kiinteistövero. Ihan järjetöntä kaikki metsät hakataan mihin katoaa hiilijalanjälki???
- Niin minä kuin moni muukin on muuttanut Inariin mahtavan luonnon ja erämaiden vuoksi. Toivon, että aikakaan kunta ei pilaisi hienoja alueita liiallisella matkailulla. Matkailun kehittäminen jo olemassa oleviin kohteisiin - ei uusiin. Inarijärven erämaisuuutta olisi suojeltava. Inarilaisena meillä on laajemmat kalastusoikeudet kuin muilla - tämän erinomaisen asian toivoisin säilyvän jatkossakin. Inarissa on ollut mukava asua ja elää. Tänne taidetaan jäädä pysyvästi.
- No huh huh! Terveisiä kotikuntani päättäjille!
- Paremminkin vois mennä?
- Suht samaan malliin kun jatketaan, niin eiköhän täällä pärjätä. Ja pidetään huoli, ettei ryssä ala "möykkäämään" meille nykyistä isommasti.
- Syrjäkyliä pitää huomioida päätöksissä!
- Tasa-arvoisuutta haja-asutusalueen asukkaille. Terveyspalvelut oltava helpommin saavutettavissa kaikille. Oikeus käyttää palveluja, ei tunne siitä että "kerjää". Liian paljon "Ivalo keskeistä" palvelun tarjontaa ainakin tk:ssa. Hyödyntää Saariselkää ja sen tuomaa rahavirtaa enempi. Enempi yhteistyötä Saariselkä/Ivalo/Inari kesken.
- Turhauttavaa

Kuntalaistutkimus 2024

www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024

ERILAISTUVA
KUNTASUOMI
2025

Tähän mennessä julkaistut tiedotteet ja uutiset:

- ✓ **Tiedote 2.5.2024:** Kuntalaisten suhtautumista kuntiin selvitetään laajalla kyselyllä.
- ✓ **Tiedote 17.9.2024:** Peräti 82 prosenttia aikoo äänestää kuntavaaleissa - vaalien merkitys koetaan entistä tärkeämmäksi.
- ✓ **Tiedote 11.10.2024:** Turvallisuus ja hyvä asuinympäristö tärkeimpiä hyvän kotikunnan tekijöitä.
- ✓ **Tiedote 13.11.2024:** Luottamus kuntapättäjiin vakaata, mutta kaipaa vahvistamista.
- ✓ **Tiedote 5.12.2024:** Selvitimme: Suomalaisista 87 prosenttia samaistuu Suomeen.
- ✓ **Tiedote 13.12.2024:** Kuntapalveluja arvostetaan - kirjastot suomalaisten kestopuosikkeja.
- ✓ **Tiedote 19.12.2024:** Kuntavaalit ovat suosituin tapa vaikuttaa, mutta kuntalaiset haluavat vaikuttaa myös vaalien välillä.
- ✓ **Tiedote 31.12.2024:** Kuntalaiset ja kuntapättäjät eivät kannata kuntaliitoksia – yksi toteutuu kuitenkin vuoden alussa.
- ✓ **Tiedote 19.2.2025:** Kuntalaiset korostavat kuntapalveluissa lähipalvelujen ja joustavuuden tärkeyttä - myös yli kuntarajojen.
- ✓ **Tiedote 28.2.2025:** Kuntien kulttuuripalvelut keräävät kiitosta suomalaisilta.
- ✓ **Tiedote 10.3.2025:** Kuntalaisten kokemukset varhaiskasvatuksesta myönteisempiä kuin julkisessa keskustelussa esitetään.
- ✓ **Tiedote 17.3.2025:** Kuntalaiset ovat perusopetukseen erittäin tyytyväisiä –laadukas opetus tehdään kunnissa.

Kuntapäätäjätutkimus 2024:

**Inarin kuntapäätäjien
näkemyksiä
mm. kunnallisesta
päätöksenteosta ja kunnan
toimintaedellytyksistä**

Inarin valtuusto 20.3.2025

Marianne Pekola-Sjöblom

Kuntapäätäjätutkimus 2024

- Kohdejoukkona kaikki Manner-Suomen kuntien valtuutetut ja johtavat viranhaltijat (johtoryhmän jäsenet)
  - Erityisenä case-kuntajoukkona 43 kuntaa
- **Yhteensä 1715 vastausta**
  - Kaikkiaan 273 Manner-Suomen kunnasta vähintään 1 vastaus (93 %)
- **Vastausaktiivisuuden TOP 5:**
  1. Inari 83 %
  2. Asikkala 71 %
  3. Rautalampi 62 %
  4. Kemi 61 %
  5. Askola 60 %

Lisätietoja: www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajatutkimus2024

Tietoja Inarin vastaajista 2024

Otos ja vastanneet:

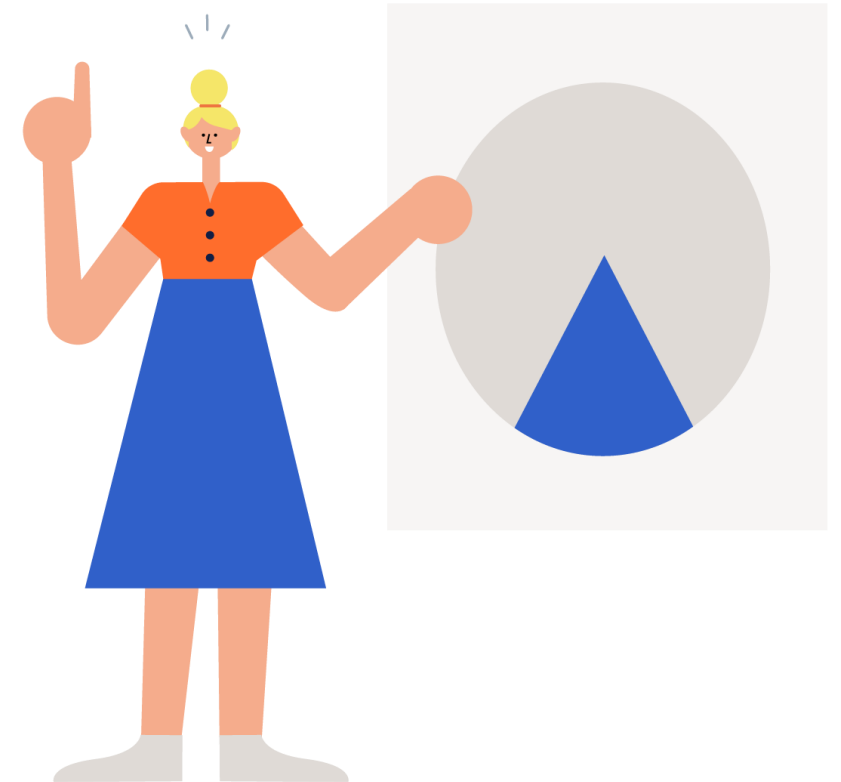
- 2024: Otos 35, vastaajia 29 (83 %).
- 2020: Otos 37, vastaajia 24 (65 %).

Asema:

- 21 luottamushenkilöä
- 8 johtavaa viranhaltijaa

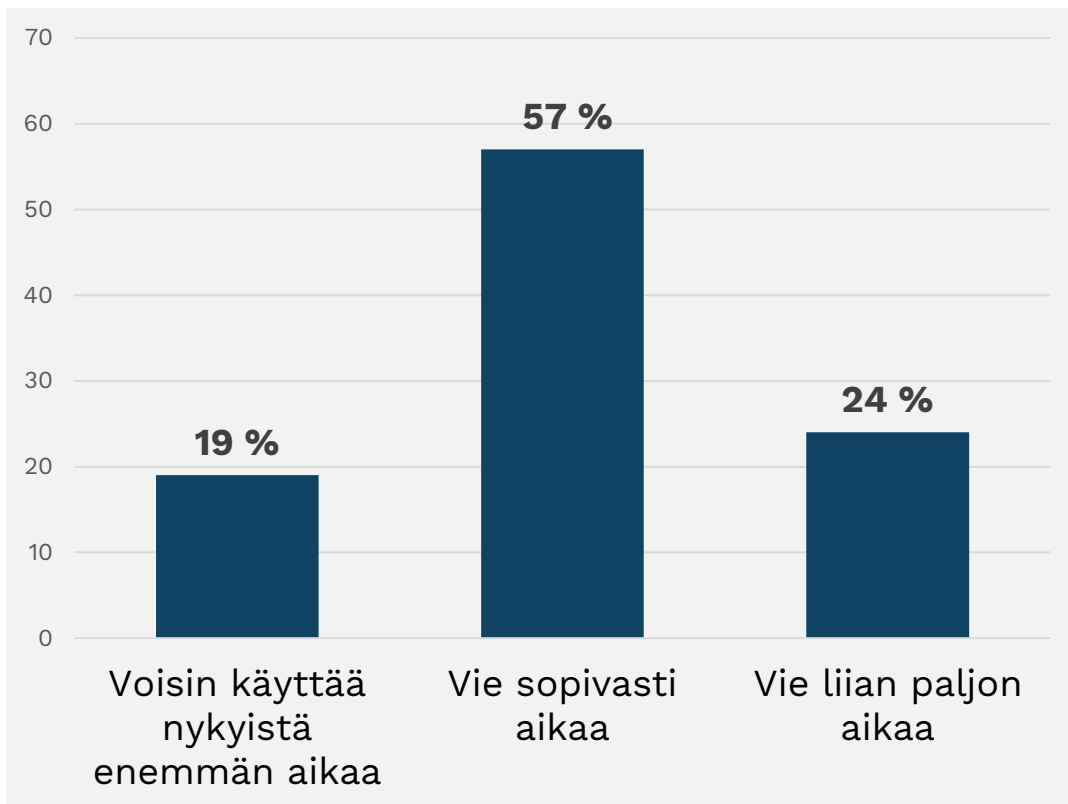
Sukupuoli:

- Naisia 59 %
- miehiä 41 %

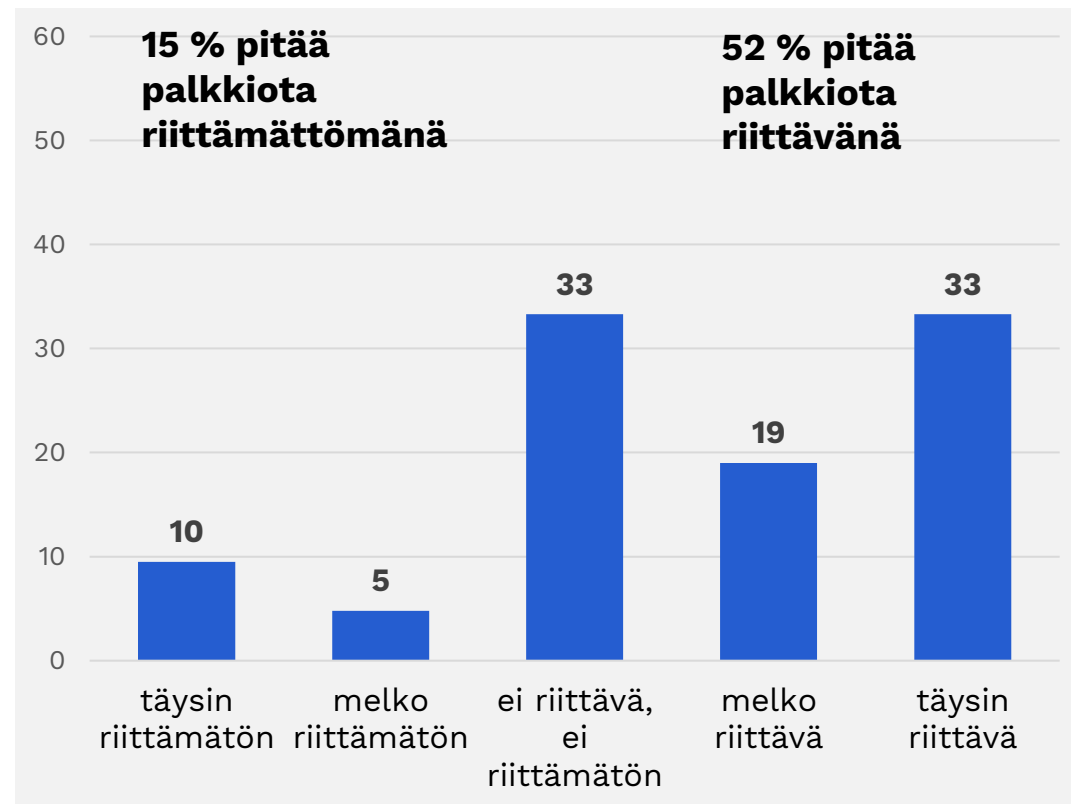

Luottamustehtävien vaatima ajankäyttö Inarissa

2020 & 2024: Keskimäärin 6 h/viikko (1-16 h/viikko)

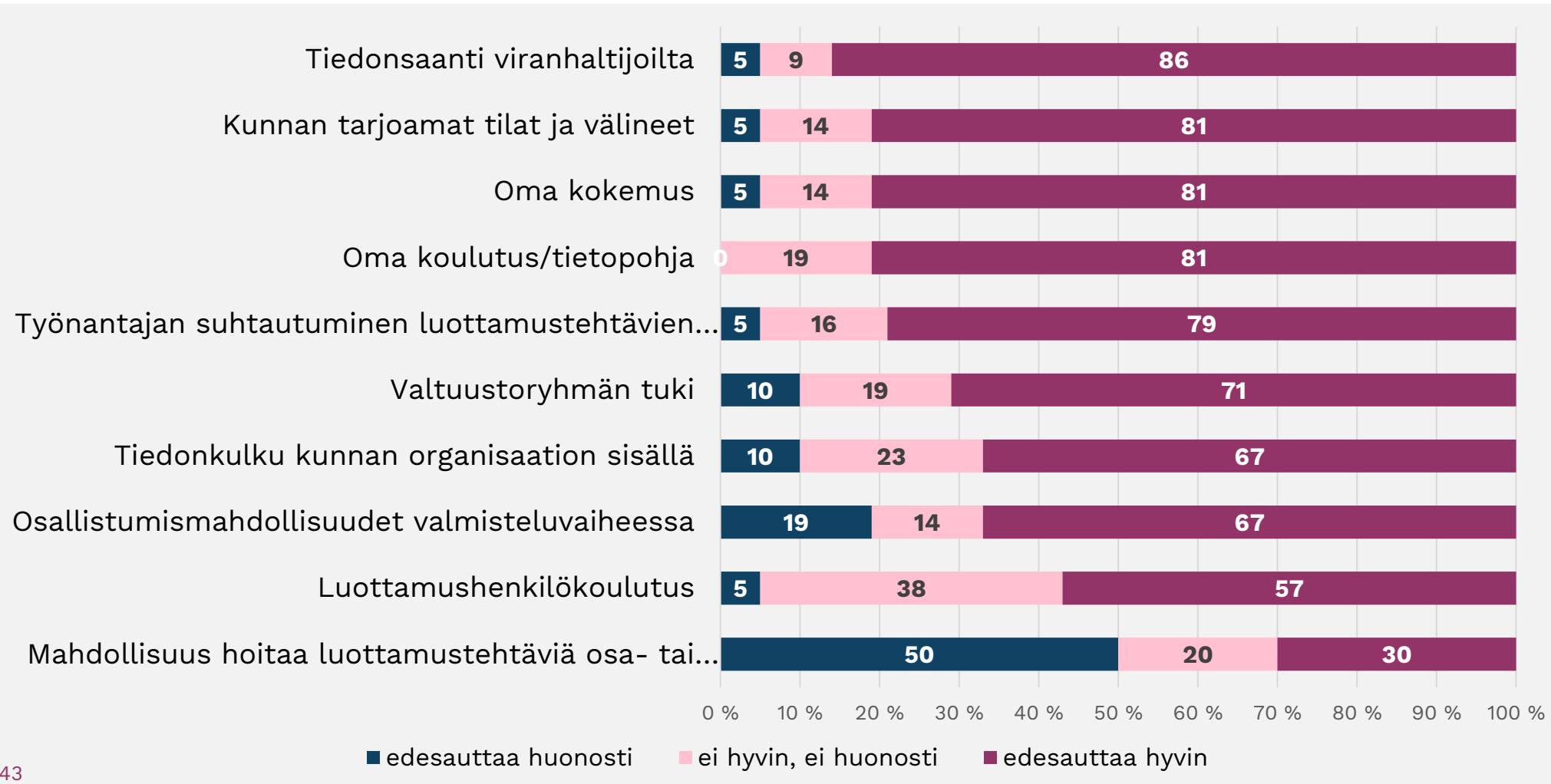
2020: 32 % vastanneista koki luottamustehtävien hoidon vievän liian paljon aikaa.

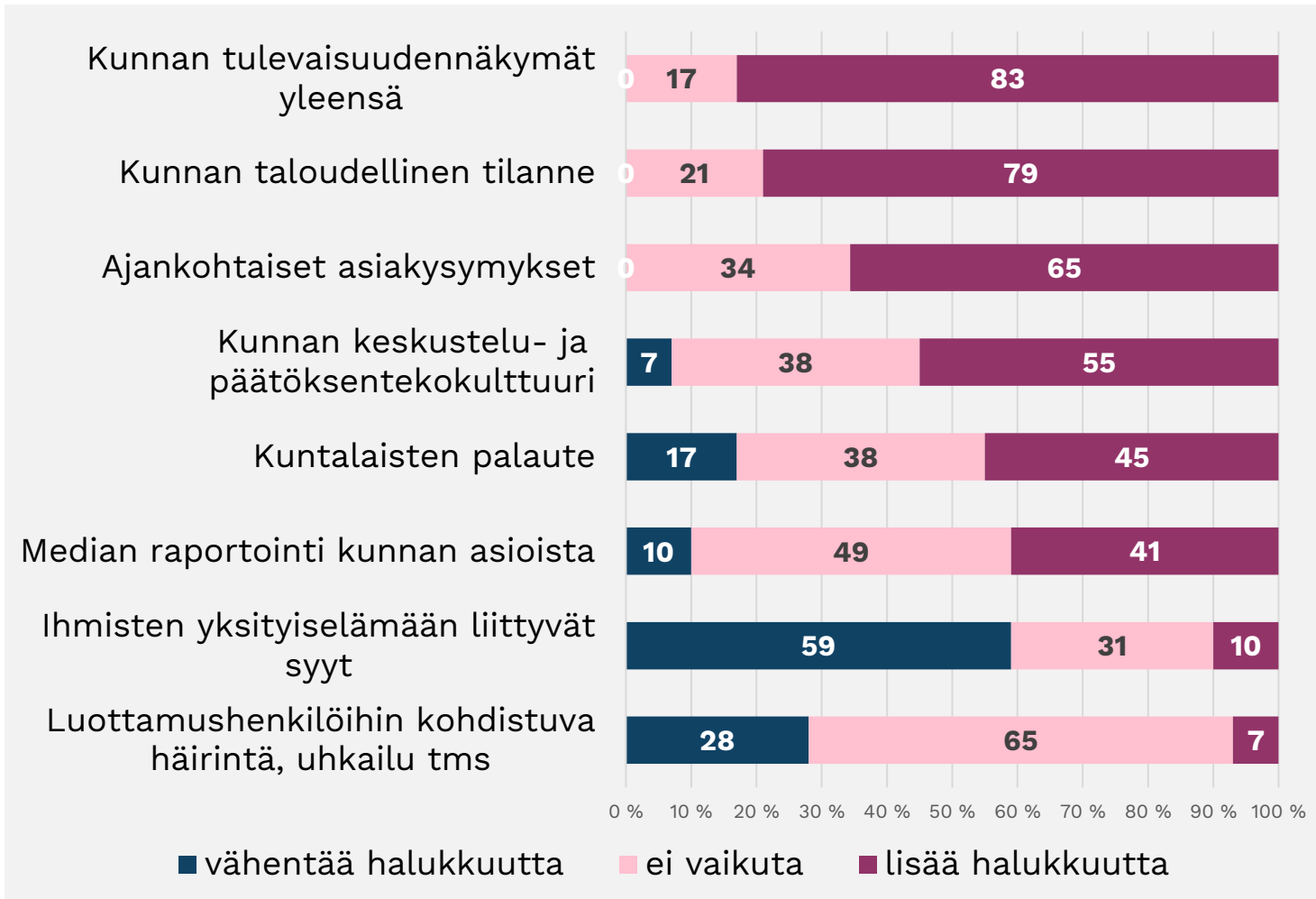
2020: 37 % vastanneista piti luottamushenkilöpalkkiota riittävänä suhteessa työmäärään.

”Mitä mieltä olet seuraavista, päätösten valmisteluun liittyvistä väittämistä omassa kunnassasi?”

Inarin kuntapäättäjien vastausten %-jakaumat. (N=19-21)

Inarin kuntapäättäjien näkemykset kuntavaaliehdokkuuteen vaikuttavista tekijöistä 2024

Vähentävät eniten:

- **Yksityiselämään liittyvät syyt 59%** (2020: 61%)
- **Luottamushenkilöihin kohdistuva häirintä, uhkailu tms. 28%**

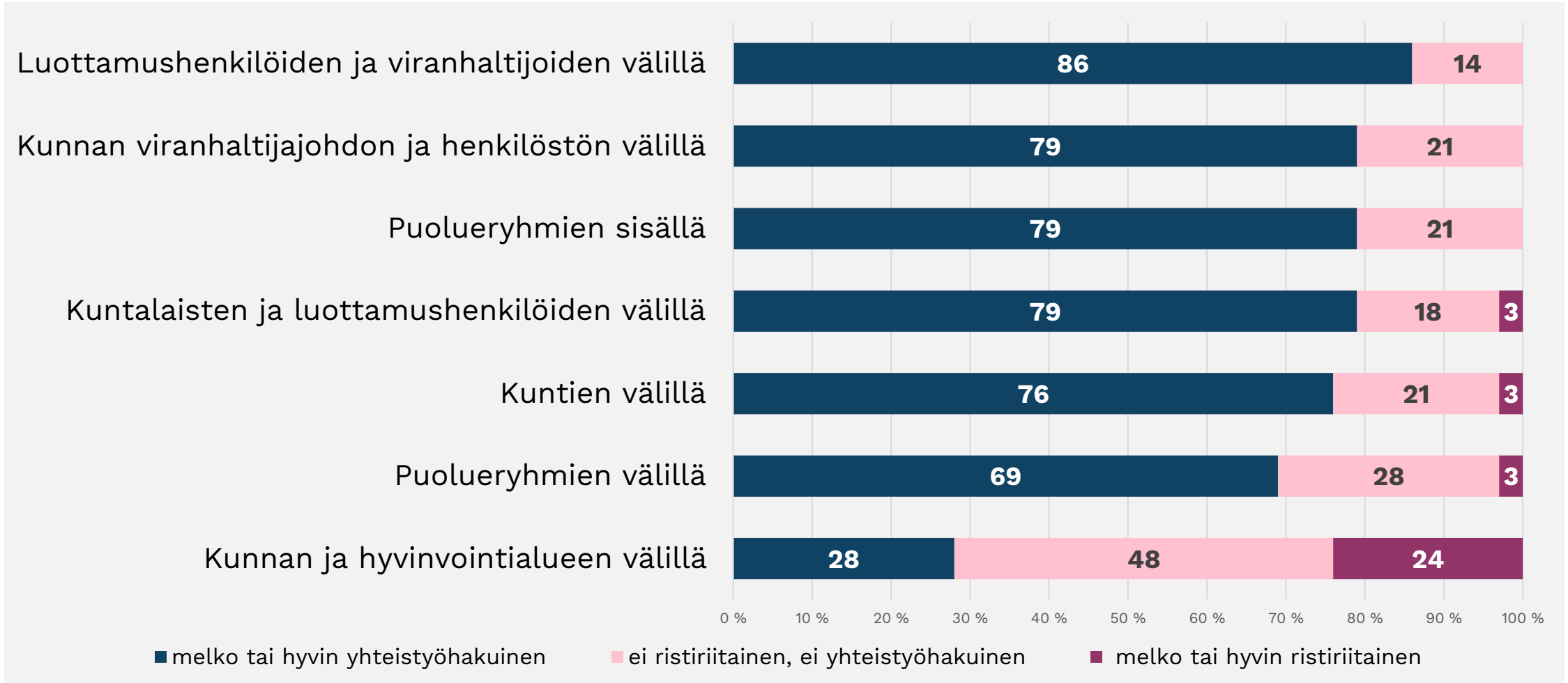
Lisäävät eniten:

- **Kunnan tulevaisuusnäkymät 83%** (2020: 57%)
- **Kunnan taloudellinen tilanne 79%**
- **Ajankohtaiset asiakysymykset 65%** (2020: 70%)
- **Kunnan keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri 55%** (2020:50%)

Inarin päättäjien myönteinen tilannekuva poikkeaa valtavirrasta!

Inarin kuntapäättäjien mielipiteet eri puolten välisestä ilmapiiristä kunnan asioiden hoidossa.

Vastausten %-jakaumat. (N=29)

Päätöksentekoilmapiiri-indeksi 2024:

Ilmapiiri-indeksi muodostuu seuraavista viidestä ilmapiiriarviosta:

- Ilmapiiri kuntalaisten ja luottamushenkilöiden välillä
- Ilmapiiri luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä
- Ilmapiiri puolueyhymien välillä
- Ilmapiiri puolueyhymien sisällä
- Ilmapiiri kunnan viranhaltijajohdon ja henkilöstön välillä

Ilmapiiri-indeksin keskiarvo vaihtelee asteikolla 1-5;
mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

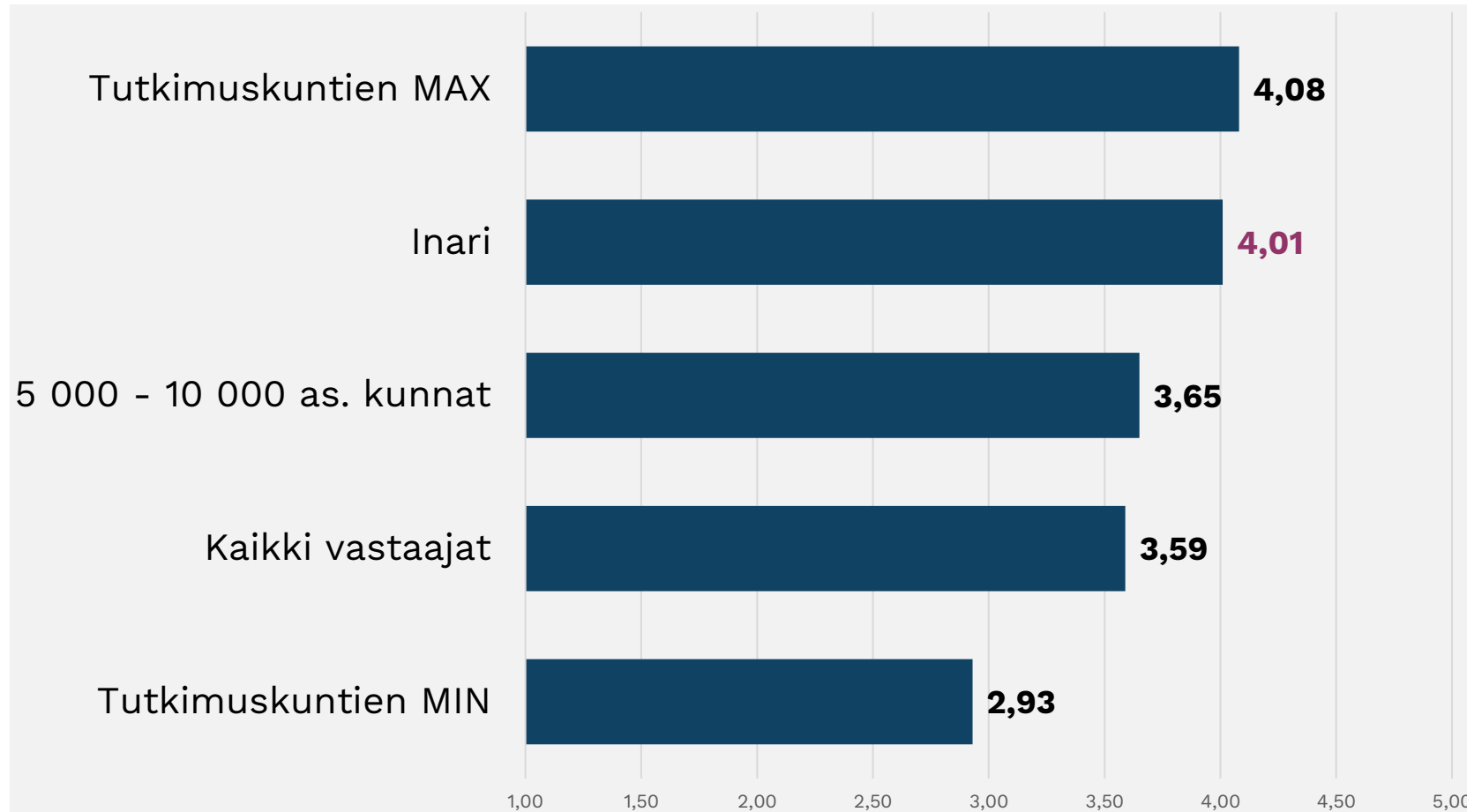
**Ilmapiiri-indeksin arvo 2024:
3,59**

Päätöksentekoilmapiiri-indeksin arvot Inarissa ja verrokkikunnissa.

Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. (Inarin N=29)

Päätöksentekoindeksin arvo Inarissa

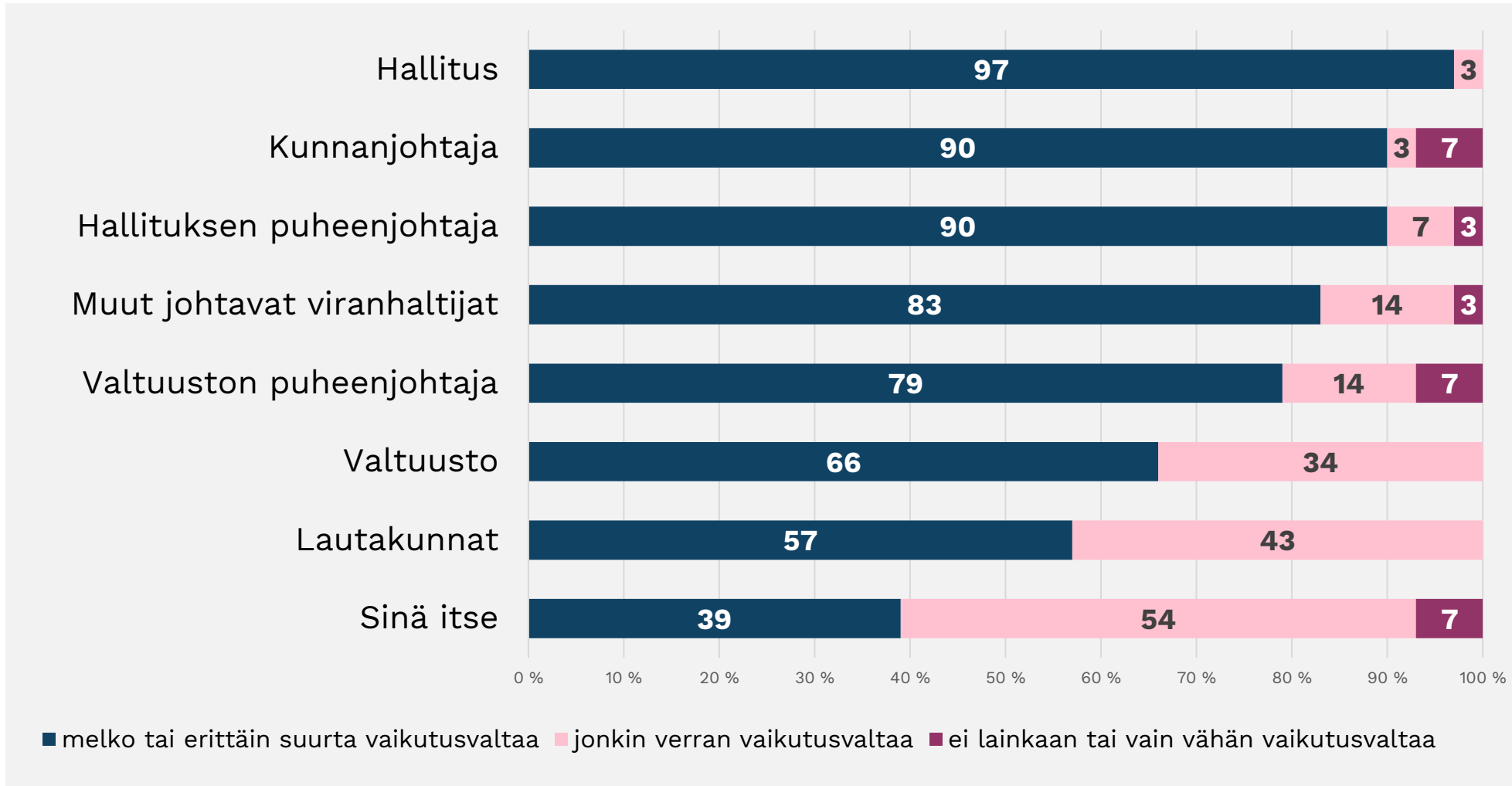
2024: 4,01

2020: 3,92

2017: 3,3

Inarin kuntapäättäjien näkemykset eri ryhmien ja toimijoiden vaikutusvallasta kunnan poliittisessa päätöksenteossa.

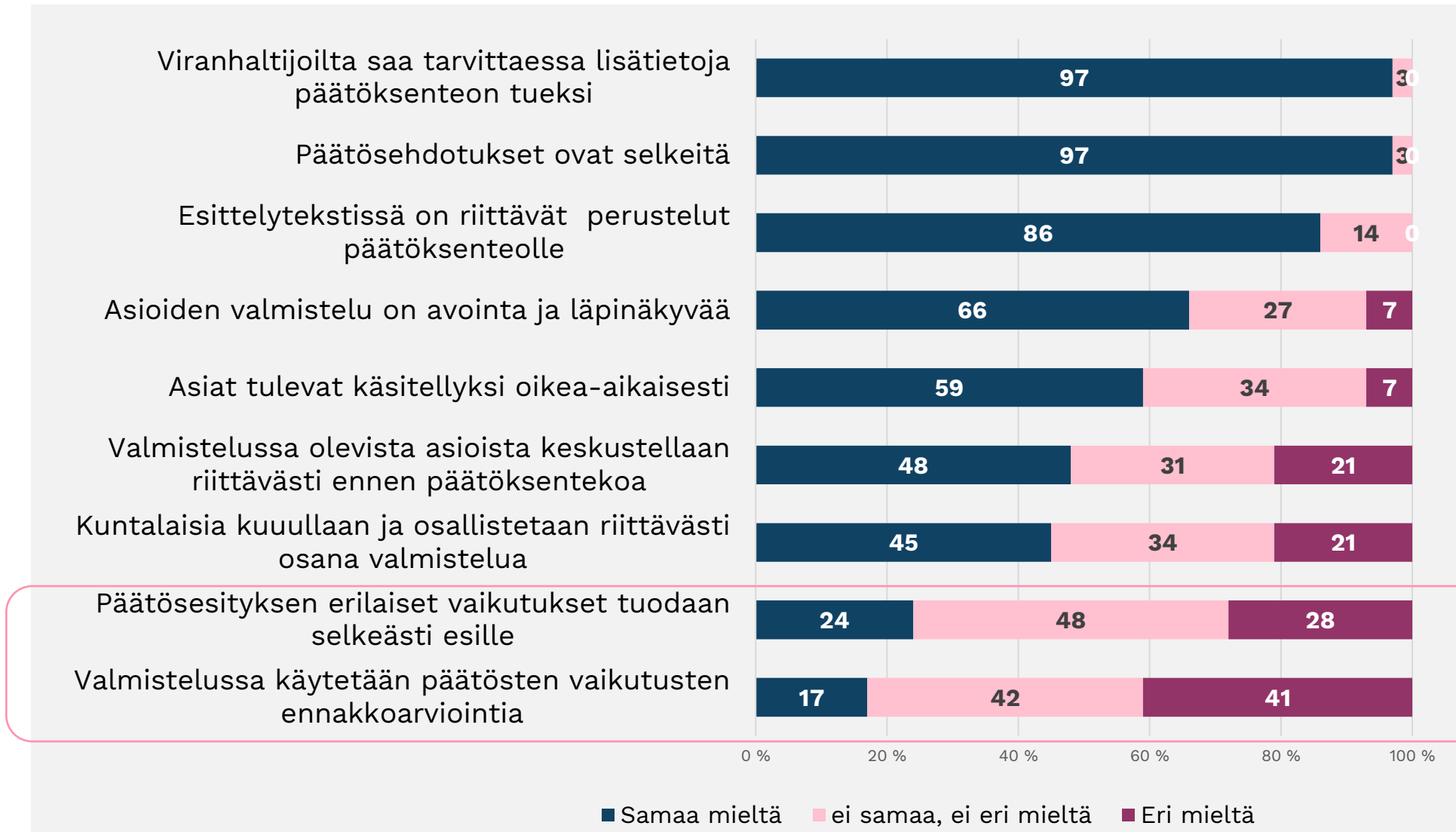
Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan vaikutusvaltaa, 5=erittäin suurta vaikutusvaltaa. (N=28-29)

Vastaa vuoden 2020 vastaavia tuloksia.

Inarin kuntapäättäjien seuraavista päätöksen valmisteluun liittyvistä seikoista omassa kunnassa.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä.

Erinomaisia tuloksia

Pohdittavaksi ja kehittämiskohteiksi:

Enemmän keskustelua, kuntalaisten kuulemista ja osallistamista sekä huomiota päätösten erilaisiin vaikutuksiin.

Kommentteja yhteistyösuhteiden suurimmista haasteista

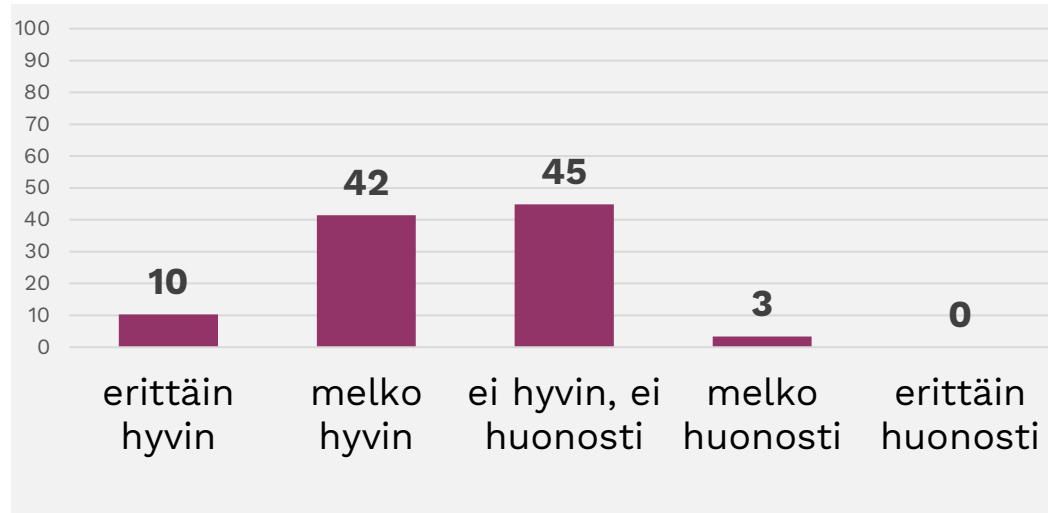
- Yhteistä keskustelua pitäisi olla enemmän virallisten kokousten ulkopuolella eli siis ajan riittävyys asioiden monipuoliseen puntarointiin. Meillä keskustelukulttuuri on rakentavaa, mutta jos riidellään, vie asialliselta päätöksenteolta pohjan.
- Viestintä
- Tiedon kulku. Keskimäärin kuitenkin erittäin hyvä ilmapiiri tällä hetkellä.
- Näkökulmaerot siinä mitä ja miten tavoitellaan, mikä on tärkeää.
- Ratkaisukeskisyys puuttuu, valittaminen on helppoa.
- Läpinäkyvyyden matalataso, tieto / ymmärrys
- Kuntalaisia ei kiinnosta "politiikka", vaikka kyse on yhteisten asioiden hoitamisesta. Hyvinvointialueella ei aina ymmärretä välimatkojen merkitystä syrjäseuduilla.
- Kunta-valtio -organisaatioiden ulkopuoliset toimijat, jotka esittävät vaateita.
- Hyvinvointialueen ylimielisyys kuntien mielipiteisiin/lausuntoihin.
- Hyvinvointialue ei ehkä näe yksittäisen kunnan roolia vastaparina vaikka kunta edelleen on hyvin yhteistyöhakuinen paikallisella tasolla. Onko erkaantuminen pysyvää ja syvenevää?

Inarin kuntapäättäjien näkemykset valtuustokauden strategiaan liittyvistä kysymyksistä.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=erittäin huonosti, 5=erittäin hyvin. (N=28-29)

Miten hyvin strategia on ohjannut kunnan toimintaa ja kehittämistä?

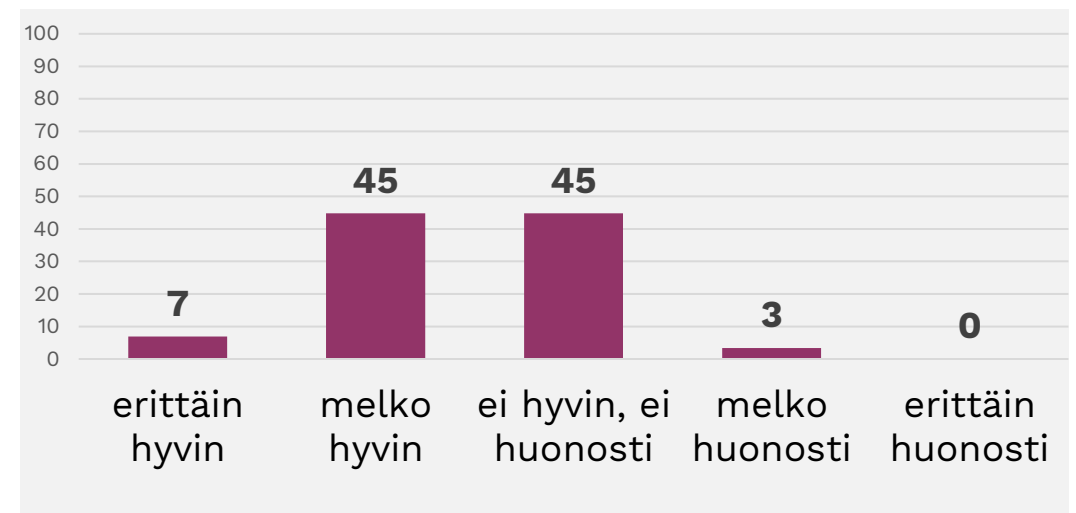

Kaikki kunnat 2024: 51 % arvioi ohjanneen hyvin

Inari 2024: 52 % arvioi ohjanneen hyvin

Inari 2020: 37 % arvioi ohjanneen hyvin

Miten hyvin valtuuston päättämät strategiset tavoitteet ovat toteutuneet?

Kaikki kunnat 2024: 42 % arvioi toteutuneen hyvin

Inari 2024: 52 % arvioi toteutuneen hyvin

Inari 2020: 33 % arvioi toteutuneen hyvin

Kommentteja valtuustokauden onnistumisista ja haasteista

- Valtuuston päätökset ovat pääasiassa olleet strategian, esittelyn ja kunnanhallituksen ehdotuksen mukaisia ja ennakoitavia.
- Talouden hoito Ok. Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa substanssiosaaminen heikkoa..
- Osallistaminen toimii.
- Ei saa tehdä rautatietä, ei kaivoksia, ei tuulimyllyjä - poronhoito, metsät.
- Matkailusta tuloja, mutta kun ei saisi rakentaakaan.
- Onnistuttu: maapoliittisen ohjelman ja kuntastrategian päivittäminen. Nuorisovaltuustolle aloiteoikeus.
- Haasteet: kokousten saaminen oikeasti keskusteleväksi, jotta kokousta seuraavat kuntalaiset saadaan innostumaan kuntapolitiikasta, liikaa pelkkiä nuijan kopautuksia.
- Kaavoitus ja asuntopolitiikka.
- Kaavoitus
- Ilmapiiri on hyvä. Tiedon kulku ontuu välillä kuntalaisille, mikä kylläkin johtuu paljolti siitä, etteivät kuntalaiset itse osallistu tilaisuuksiin, joissa saisivat äänensä kuuluville. Porua syntyy, ja ihmiset heräävät sitten, kun toimenpiteet ovat jo käynnistyneet.
- Haasteena valtuustotasolla valtuutettujen lipsuminen omista tekemistään linjauksista esimerkiksi maankäyttöön liittyen.

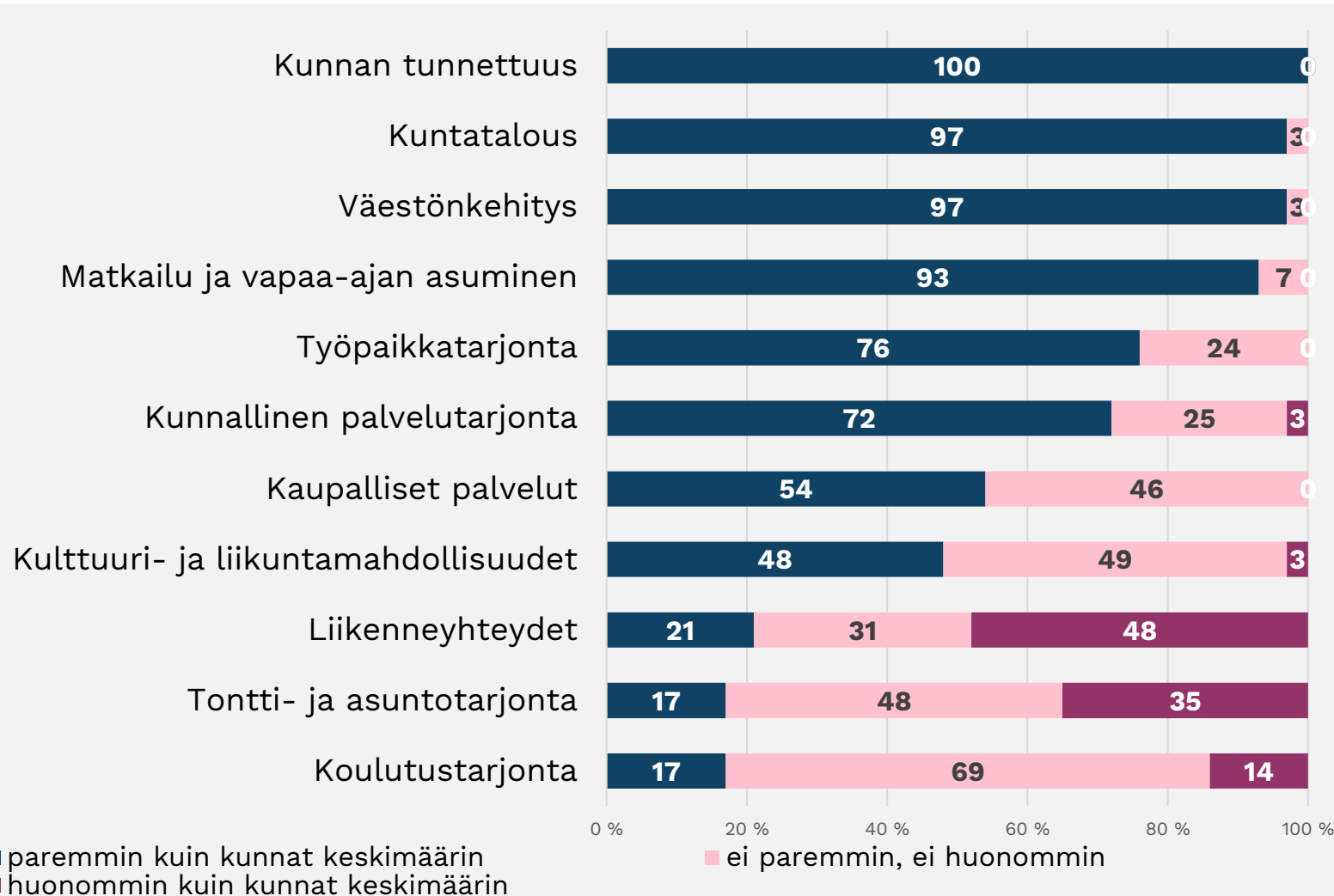
Inarin kuntapäättäjien arviot siitä missä määrin pystyy vaikuttamaan seuraaviin asioihin omassa kunnassa.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan, 5=erittäin paljon.

Inarin kuntapäättäjien arviot siitä miten oma kunta pärjää suhteessa muihin kuntiin seuraavien asioiden kohdalla.

Vastausten %-jakaumat asteikolla 1-5; 1=paljon huonommin kuin kunnat keskimäärin, 5=paljon paremmin kuin kunnat keskimäärin. (N=28-29)

Pääosin samat vahvuudet ja haasteet kuin vuoden 2020 vastaavan kyselyn tuloksista kävi ilmi.

Työpaikkatarjonnassa arviot selvästi aiempaa *paremmat*. (22% -> 76%)

Tontti- ja asuntotarjonnassa arviot selvästi aiempaa *huonommat*. (56% -> 17%)

Kuntaliiton tähänastiset tulosjulkistukset Kuntapäätäjätutkimuksesta 2024

- **Tiedote 30.9.2024:** Kuntapäätäjätutkimus 2024 käynnistynyt – kuntapäätäjillä tärkeä paikka vaikuttaa.
- **Uutinen 1.11.2024:** Kuntapäätäjätutkimukseen huikeat 1715 vastausta – aktiivisin vastaajakunta Inari.
- **Tiedote 21.11.2024:** Vaikuttamisen mahdollisuus motivoi kuntavaaliehdokkaita – päätöksentekokulttuuri ja häirintä haastavat.
- **Tiedote 27.11.2024:** Selvitimme: Päätöksentekoilmapiiri kunnissa parantunut – kuntapäätäjät näkevät keskusteluilmapiirin kehittämisen keskeisenä.
- **Tiedote 31.12.2024:** Kuntalaiset ja kuntapäätäjät eivät kannata kuntaliitoksia – yksi toteutuu kuitenkin vuoden alussa.
- **Tiedote 10.2.2025:** Luottamustehtäviin käytetään aikaa keskimäärin 7 tuntia viikossa.
- **Tiedote 6.3.2025:** Kuntapäätäjät suhtautuvat kriittisesti tupla- ja triplarooleihin.

**ERILAISTUVA
KUNTASUOMI
2025**

**FÖRÄNDRINGARNAS
KOMMUNFINLAND
2025**

Lisätietoja – Ytterligare information:

- www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024
- www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajatutkimus2024
- www.kuntaliitto.fi/erilaistuvakuntasuomi2025

Marianne Pekola-Sjöblom

Tutkimuspäällikkö – Forskningschef

Marianne.pekola-sjoblom@kuntaliitto.fi

@M_PekolaSjoblom p. 050 337 5634.

www.kuntaliitto.fi

***Onneksi on
KUNNAT!***
KOMMUNEN FIXAR!

Kiitos mielenkiinnosta & oikein hyvää ja mielenkiintoista vaalikevään jatkoa!